

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 11. VII aastakäik

1. juunil 1932. a.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas .	” 1.50
Välismaale .	” 5.00
Poolaastas .	” 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
Igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 40.00
1/2 ” . . .	” 22.00
1/4 ” . . .	” 12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Kas tulumaksu seaduse par. 50 olemasolu on õigustatud? Kanamunade eksport. Kaubandus-tööstuskoja 1931. a. tegevuse ülevaade. Kaubandus-tööstuskoja teateid. Äride register. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Toiduainete turg. Välistöös. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Kas tulumaksu seaduse § 50 olemasolu on õigustatud?

Tulumaksu seaduse („Riigi Teataja“ nr. 73 — 1922) § 50 kõlab järgmiselt:

„Hiljemalt 1. juuliks paneb komitee esimees üldiseks teadmiseks välja kõigi maksualuste nimekirja ühes komitee poolt kindlakstehtud tulumääradega.

Kõigile kodanikkudele jäetakse õigus 10 päeva jooksul väljapanemisest arvates seda nimekirja läbi vaadata ja tema puudulikkuse pärast kirjalikke kaebusi sisse anda.“

Selle paragraafi mõte seisab selles, et kodanikud võiksid kontrollida ühe või teise maksu maksja kindlakstehtud tulumäära, ja kui leitakse, et maksumaksja kindlakstehtud tulud ei vasta viimase tõelistele tuludele, siis võiks teatada sellest komitee esimehele — maksuinspektorile, et viimane võtaks tulumäärad revideerimisele (muidugi kõrgendamise mõttes) ja siis määrataks vastavalt tulumaks.

Enne kui see paragraaf võtta sisuliselt vaatlemisele, tuleb tähendada, et see ka puht-redaktsiooniliselt lonkab. Öeldud on: „kõigile kodanikkudele. . .“ Tekib küsimus, mis mõeldakse „kõigi kodanikkude“ all. Kas ka alaealisi, nõdra-meelseid, õiguse kaotanud jne. isikuid, kuna nad on ometi ju Eesti riigi kodanikud?

On olemas palju seadusi, mis lubavad kodanikel avaldada oma arvamist, tahet ja õigusi ühiskondlikus elus, kuid neis on ikka ette nähtud, et oma tahet avaldada ja õigusi kasutada võivad ainult teo- ja õigusvõimsad kodanikud. Tulumaksu komitee esimees peab selle paragraafi täpse redaktsiooni järgi ka iga idioidi kirjaliku avalduse (kaebuse) võtma arutamisele. Kahtlemata mõttes seaduseandja teisiti, aga „must valge peale“ kukkus see välja nii.

Võttes aga sisuliselt on see paragraaf täiesti vastolus nende põhimõtetega, mis meil on maksmas ärimaksu kohta, samuti on see vastolus ka kodanike õigustundega.

Ei ole huvituseta panna tähele, kuidas Inglismaal maksusaladuste hoidmiste eest on võideldud ja kuidas seal juba aastakümneid on olnud valvel selle eest, et maksustamise alused, tulud, oleksid suurema avalikkuse eest varjatud. Selleks mõned näited.

Kui Inglismaal tulumaks 1799. a. sisse seati, siis anti seal ka teatav õigus ja vabadus tulumaksu deklaratsiooni revideerida ja kontrollida. See oligi üks põhjus, mis sai saatuslikuks Stuartite valitsevale suguvõsale, nii et nad olid sunnitud ruumi andma Wilhelm III. Sel puhul üt-

les üks väljapaistvam rahvasaadik alamkojas: „Mul pole oma elus millalgi tulnud ette oma käega kirjutatud avaldusest end lahti ütelda või seda parandada. Tulumaksu seaduse akt rikub aga igasuguse viisakuse, mis tänini valitses korralikus seltskonnas, ja annab komissaridele õiguse kahtlustada mind valetamises. Kui minu maja on minu kindlus, siis on minu avaldus minu pühadus.“

1803. a. muudetigi inglise tulumaksu seadus selles mõttes, et kõigis tululiikides ei ole vaja üldse näidata tõeliselt saadud tulu, vaid küllalt on sellest, et teatavad tuluobjektid maksustatakse ettemääratud normidega. Pärast seda kaotati tulumaks üldse.

1846. a. pandi Inglismaal tulumaks uuesti maksma. Jällegi taheti tuludeklaratsioone teha kontrollitavaks. Sel puhul kirjutati „Times“: „Tulumaksu seadus ei tunnusta mingeid pühadusi. Ta segab ennast abielu ja perekondlikesse vahekordadesse, otsib lepinguid ja dokumente kirjutuslaua laekas ja kannab neid maailma ette; ta seisab poe ukse all ja luurab kokkuleppeid kiientidega; ta hüppab arsti sõidukisse, et lugeda honoraari, mis arst oma patsiendilt saanud. Ingliseid ei ole maksude vastu, aga inglased on selle viisi vastu, kuidas neid kohtleb teatav maks.“

Inglise seltskonna aktsiooni tagajärjeks oli, et ainult need isikud, kes soovivad saada endale elatismiinimumi või maksu alandamist, peavad oma tulude kogusumma deklareerima, teised aga mitte. Teadaanded ja määratud maksud vabastati avalikkuse kontrollist.

Õeldakse, et ajalugu olevat parim õpetaja. Meie tulumaksu seadus on suures enamuses laenatud Inglismaalt. Ei ole aga laenatud seda korda, mis selles suhtes seal aastakümneid juba valitsemas, ega ole ka omandatud neid kogemusi, mis Inglise maksuametil sel alal on olemas. Meie tulumaksu seadus lubab iga inimese sissetulekute kogumäära riputada uulitsatulba külge ja kutsub kodanikke üles maksumaksjate peale esitama kaebusi. Kuidas mõjub see näiteks kodaniku krediitvõimele, kui ajalehed avalikult kirjutavad, et X-le ja Y-le on määratud ainult nii ja nii palju tulumaksu, kuna nende tulud ometi pidid olema õige suured. Nähtavasti on

need X-id ja Y-id võlgadega niivõrd koormatud, et neile ka tulumaksu täiel määral ei saa määrata.

Iga kodanik on kohustatud oma tulusid õiglaselt deklareerima; kui ta seda ei tee, langeb ta seaduses ettenähtud karistuse alla (tulumaksu seaduse § 77). Deklaratsioonide ja andmete läbiivaatajaks on seaduses ette nähtud komitee. Kas ei seisa meie maksuinspektorid ja komiteed oma ülesande kõrgusel, et seadus neile abiks kutsub kõiki kodanikke?! Meie põhiseadus ei luba maksuseadusi viia rahvahääletusele, maksustamisel kutsutakse aga rahvas appi ja antakse maksumaksjate saladused uulitsale sovida.

Oleks huvitav teada, kui palju tulumaksu seaduse § 50 õiglasemaks maksustamiseks kaasa on aidanud? Nende ridade kirjutaja arvates ei ole ta seda teinud, küll aga on aidanud „mageda kurgi ajajärgul“ uulitsalehtedel veerge täita kõmuliste teadetega, kui palju ühele või teisele silmapaistvamale kodanikule tulumaksu on määratud. Just kui peituks selles mõni abinõu... isamaa päästmiseks!

Tulumaks on juba ajalooliselt säärane maks, mis kriitilistel momentidel on võetud tarvitusele. Nii võeti see esmakordselt Inglismaal tarvitusele ajal, millal Amsterdamis arutati küsimust, kas Inglismaa jõuab veel oma võlgadelt maksta protsente. Teiskordselt võeti ta tarvitusele Inglise-Prantsuse sõja puhul, pärastpoole jällegi Inglise riigikassa väga raske seisukorra tõttu (1846. a.). Sellest ajast peale jäigi see maks seal püsima. Venemaal viidi see maks ellu 1916. a., s. o. maailmasõja päevil. Seega on see maks n. n. h ä d a a j a m a k s. Meie oludes on see maks praegu paratamatu, kuid viis, kuidas seda maksu määratakse, kuidas sealjuures kodanike õiglustunnet haavatakse ja nende saladusi rikutakse, teeb selle maksu vastikuks.

Uus riigikogu on valitud. Ta ülesandeks peaks olema ka tulumaksu seaduse revideerimine, esikätk tuleks revideerida ta § 50, et jõuda otsusele, kas see paragraf on üldse õigustatud või mitte.

R. B.

Kanamunade eksport.

Juba pikemat aega on meil päevakorras seisnud kanamunade ekspordi korraldamise küsimus. Nagu kuuleme, oli põllutöoministeeriumil kavatsus kanamunade eksporteerimise korda muuta selles mõttes, et likvideeritaks neli sel alal tegut-

sevat era- ja kaks ühistegelise ettevõtet ja et tulevikus antaks väljaveolad ainult kahele ettevõttele — ühele era- ja ühele ühistegelise ettevõtte koondusele. Seda ümberkorraldamise kava taheti ministeeriumi poolt teostada kiires korras.

Küsimus oli arutusel ka Kaubandus-tööstuskojas ja koda jõudis otsusele, et säärane kiire ümberkorraldamine ei ole kuidagi otstarbekohane. Ettevõtjad on tegevust käesoleval munaekspordi hooajal juba alanud: lepingud äriruumide ja punktide kohta on sõlmitud, äritunnistused lunastatud, personaal palgatud ja heas usus, et nende tegevust ei kitsendata, mitmesuguseid eelkulusid tehtud. Nüüd, keset parimat hooaega, kõik see likvideerida ja põhjalikult ümber korraldada tooks ettevõttele suuri ainelisi kaotusi ja sekeldusi, paisates nende tegevuse siseturul mõneks ajaks täiesti segi. Seepärast ei leia Kaubandus-tööstuskoda kuidagi sündsä olevat säärase ümberkorraldustega tulla keset parimat hooaega, vaid need võiksid kõne alla tulla ainult aastavahetusel.

Edasi leiab Kaubandus-tööstuskoda, et eksporditajate arvu vähendamine vähendaks ka ülesostjate võistlust meie siseturul ega seisa seepärast protsentide huvides. Ka on eksporditajad oma ettevõttesse investeerinud teatava kapitali, mis likvideerimise puhul võib minna kaotsi. Tahetakse aga välismüügi korraldamiseks luua mingisuguseid müügikartelle, siis tuleks kaaluda küsimust, kas on põllutööstusteeringi poolt kavatsatud vahetada era- ja ühistegeliste ettevõtete vahel 1:1 küllalt õiglase. Nelja eraettevõtte kohta on nähtud ette ainult üks välismüügikorraldus, kuna kahe ühistegelise ettevõtte kohta on samuti nähtud ette üks välismüügikorraldus. Koja arvates oleks õiglasem võtta era- ja ühistegeliste ettevõtete arvule vastavalt vahetaks 2:1, mis vastaks tegelikule olukorrale.

Teatavasti on munade hinnad välisturgudel tunduvalt langenud ja eksporditajad on sattunud raskesse seisukorda. Riigi valitsusel tuleks siin leida abinõusid, kuidas meie kanamunade ekspordi siiski elustada, nii et munad pääseksid välisturgudele ja meil kanapidamine ei kaoks. Koda on teadlik selles, et riigikassa seisukord praegu vaevalt lubab munaeksporditajatele maksta väljaveo preemiaid, kuid, teisest küljest, tuleks otsida abinõusid nende toetamiseks. Selles mõttes oleks koja arvates otstarbekohasem, kui mõned importkaubad, mis praegu „keelu all“, näiteks rosinad, tsitronid jne., lastaks vabaks ja selle asemel pandaks lisatolli alla, millest võiks maksta preemiaid munaeksporditajatele, ilma et see koormaks riigikassat või rõhuks kodanikku, kes sääraseid kaupu tarvitab vähe.

Koja arvates ei ole aga sugugi otstarbekohane, kui munaeksporditajatele enestele antaks eesõigus mõnede väliskaupade sisseveoks, kuna nad võivad osutada asjatundmatuiks nende kaupade sisseveo alal; ka võiks säärasel puhul ker-

kida esile mõningaid soovimata nähtusi, mis seotises eesõiguste ja litsentsidega paraku ikka aset leiavad. Siin oleks küll õigem korraldada asja nii, et eksporditajad jääksid tegutsema oma ja importitajad oma erialale. Tollide tõstmisest saadud summadest võiks maksta preemiaid munaäriritele selles vahetaks, kuidas nad mune väljaveoks on kokku ostnud.

Kui need koja seisukohad leiavad tähelepanu, siis ei oleks karta, et meie munakaubandus häviks ja kanakasvatuse läheks tagasi.

Leedu munade ekspordist.

Munade ekspordil on tänäva suuremaid raskusi kui kunagi varem. Madalate hindade ja piiratud nõudmise kõrval Saksa ja Inglise turgul on munade ekspord Lätti, kuhu varemalt talve- ja kevadkuudel läks Leedust kaunis palju mune, praegu täiesti seismas. Kõige selle tagajärjel on tänäva seniajani veetud välja ainult $\frac{1}{3}$ normaal-arvust.

Tähtsaimaks takistuseks on praegu munade ekspordimisel madalad hinnad. Suurmüügil ei maksta välismaal üle 8—9 Leedu cnt. hea, täiesti värske muna eest. Sellest hinnast välja minnes ei võiks kohapeal maksta üle 5—6 cnt. munast, sest vähemalt 3 cnt. munalt tuleb lugeda ärikulusid, s. o. kokkuost, sorteerimine, pakkimine, transport- ja ladukulud, maksud, krediit jne. Kui niisugune hind (18—20 muna ühe liti eest = 37 Esnt.) oleks Leedu turul vastuvõetav, siis võiks ekspordeerida palju suuremal määral. Praegu aga maksetakse Leedu siseturul sama hinda, mis Londonis ja Berliinis (Kaunases näiteks maksetakse keskmises häduses munade eest 90 cnt. — 1 litt kümme muna). Siin kardetakse, et halb ekspordihooaja algus võib halvavalt mõjutada eelolevate kuude ekspordi ja ka munade toodangut, sest nagu endised kogemused on näidanud, hakatakse Leedus kohe vähendada kanade arvu, kui munade turg halveneb.

Munade ekspordi suhtes pole Leedus terve rea aastate jooksul tehtud loodetud samme, kuigi tingimusi selleks oli. Ei ole väljaveetud munade hulk suurenenud (1925. a. — 1931. a. kõikus 65—69 milj. tk. vahel) ega ole korda läinud välisturgudel vastavat kohta võita ja kinni pidada (Leedu munade hinnad on alati olnud madalamad teiste maade munade hindadest). Siin arvatakse, kas praegu, ekspordi tingimuste raskemaks muutumisel, on põhjust rääkida ekspordi laiendamisest, seda enam, et Leedu raskesti suudab kohaneda välisturu tingimustega. Soovitatakse õhutada põllumehi ajakirjanduse ja raadio kaudu leppima

olemasolevate hindadega. Produtseerijat peab alati täpselt informeerima hindadest üksikute sortide järgi Leedus maksva munade ekspordi korralduse kohaselt.

Tänavu esimese kolme kuu jooksul on välja veetud 2.682 tuh. muna 0,4 milj. liti väärtuses, sellest on piimaühisusliit „Pienocentras“ eksporteerinud 114.480 muna.

Kaubandus-tööstuskoja 1931. a. tegevuse ülevaade.

Möödunud 1931. tegevusaasta, millal kriis süvenes kõigil majandusaladel, tõi Kaubandus-tööstuskoja organide tegevusse erilist elavust ja intensiivsust. Peale koja tegevuse seaduste muutmiste ja algatuste alal on koyal tulnud arutada rohkesti üksikuid küsimusi, mis päevakorrale kerkisid seotises erakordseist aegadest tingitud valitsuse korraldustega. Edasi — koja eluea kasvamisega on alatiselt ja järjekindlalt kasvanud ja mitmekesisemaks muutunud ka tema ülesanded. Kui koja esimeste tegevusaastate jooksul koyal tuli seada üles põhimõtteid, milliste alusel lahendada majanduspoliitilisi küsimusi, ja sektsioonide tegevus oli sihitud eriti uute korralduste läbiviimise poole ja sektsioonide tähtsaimaks ülesandeks oli mitmesuguste algatuste ja eelnõude väljatöötamine, siis on viimaseil aastail koja ülesannete iseloom tunduvalt muutunud. Peale uute algatuste ja eelnõude väljatöötamise on koyal täita neid ülesandeid, mida koja poolt algatatud ja seadusteks saanud eelnõud temale peale panevad. Olgu näiteks nimetatud kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus, siis meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus jne. Nimetatud seaduste elluviimine nõuab koyal tänapäev palju intensiivsemat tööd ja igasuguseid eriküsimusi, mis kergivad ühe või teise ülesande täitmisel, ei saa igakord enam lahendada sektsiooni täiskogu või büroo koosolekuil, mispärast tuleb sääraseid küsimusi sageli lahendada erinõupidamiste korraldamise teel.

Ruumipuudusel toome lühendatult ülevaate koja tegevusest aruandeaastal, piirdudes vaid kokkuvõtlike selgitustega üksikute seaduseelnõude ja küsimuste juures.

I. Üldise tähtsusega seaduseelnõusid ja küsimusi.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus.

Juba mõni aasta tagasi võeti koyal üles küsimus, kuidas võidelda kõlvatu võistluse vastu, mis meie ärides kaunis silmapaistvalt avaldus, küll kõlvatus reklaamis, küll alatistes väljamüükides. Koda esitaski kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse eelnõu valitsusele, mis aga alles paariaastase ootamise järele pääsis riigikogusse

ja aruandeaasta jooksul leidis vastuvõtmist. Mõksma hakkas see seadus alles 1. sept. 1931. a., kuid selle seaduse tervendav mõju meie ärielus andis ennast tunda juba aruandeaasta lõpul.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus näeb ette erilise lepituskomisjoni loomise K.-t.-koja juures, kus pooled, kes ei soovi pöörduda kroonu kohtu poole, kus asjaajamine on aeglasem ja kuludega seotud, võivad lahendada oma tüliküsimusi. See erikomisjon moodustati koja juures aruandeaasta lõpul ja astus kohe tegevusse, mis on osutunud õieti intensiivseks.

Samasugune komisjon moodustati ka koja Tartu osakonna juures.

Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse järgi määrab majandusminister kindlaks tähtajad, millal ärid oma hooaja- ja inventuur-väljamüüke võivad korraldada. Selles küsimuses puudus seni igasugune süsteem ja kord, kuna väljamüüke korraldati nii nagu see meeldis ühele või teisele ärimehel. Kojas töötati välja kava, mis esitati majandusministrile kinnitamiseks ja viimase poolt määrusena avaldati „Riigi Teatajas“. Selle määruse kohaselt võib hooaja- ja inventuur-väljamüüke korraldada kaks korda aastas, nimelt 15. jaanuarist — 1. veebruarini ja 15. augustist — 1. septembrini. Likvideerimise puhul korraldatavate väljamüükide pidamiseks avaldab koda oma seisukoha iga üksiku palve kohta eraldi; aruandeaasta vältel leidis suurem osa esitatud palveist rahuldamist, ainult üks palve jäeti põhjenduste puudusel rahuldamata.

Haiguskindlustuse seaduse eelnõu.

Haridus- ja sotsiaalministeciumi poolt oli koostatud seaduseelnõu, mille järgi ka kaubanduslikes käitustes teenivad isikud kuuluksid sundkindlustuse alla, kusjuures äripidajad kindlustusmaksust peaksid kandma $\frac{2}{3}$ ja äriteenijad $\frac{1}{3}$. Põhimõtteliselt mitte olles selle vastu, et haiguskindlustuse seadus laiendataks ka äriteenijate peale, leidis aga koda siiski, et praeguse raske majandusliku seisukorra juures oleks paljudel äripidajail väga raske veel uusi koormatusi juure võtta. Haiguskindlustuse seaduse mõjul võiksid mitmed ärid oma teenijaid hakaça valla-

ma, mis suurendaks töötajate arvu. Selles mõttes tegi koja juhatus esituse haridus- ja sotsiaalministeeriumile ja majandusministeeriumile. See esitus leidis rõõmustaval kombel valitsuse ringkondades tähelepanu.

Veksliseadus.

Uus veksliseadus, mis oli koostatud kohtu- ja siseministeeriumis n.-n. eestistamise korras, oli redaktsiooniliselt ebaõnnestunud tõlge veneaegsest veksliseadusest ega sisaldanud mingisuguseid paremusi ega muudatusi. Seepärast pöördus koda ses asjas juba 1930. a. majandusministri ja kohtuministri poole, juhtides tähelepanu sellele, et Rahvasteliidus on töötatud välja veksliseaduse ühtlustamise konventsioon, ja palus võtta veksliseaduse eelnõu põhjalikule ümbertöötamisele Rahvasteliidu poolt koostatud ühtlase veksliseaduse alusel. See seisukoht ei leidnud poolehoidu kohtuministeeriumis, kuna ministeerium suhtus Rahvasteliidu algatusele väga skeptiliselt. Kohtuministri ettepanekul esitas vabariigi valitsus riigikogule veksliseaduse eelnõu muutmatul kujul. Koda ei jätnud veel lootust ja kojast väljatöötatud muudatusettepanekud esitati riigikogu üldkomisjonile, kuhu oli eelnõu antud riigikogu juhatusel poolt. Muudatusettepanekute väljatöötamisel oli peetud silmas senise veksliseaduse käsitamisel ilmsiks tulnud puudusi ja Rahvasteliidu ühtlase veksliseaduses sisalduvaid paremusi. Riigikogu üldkomisjon moodustas esitatud ettepanekute kaalumiseks alamkomisjoni, kes võimaldas komisjoni koosolekuist võtta osa ka koja esindajal. Mitmed muudatusettepanekud leidsid komisjonis põhimõttelist heakskiitmist, kuid kohtuministeeriumi esindaja vastuseismisel ei tehtud eelnõus suuremaid muudatusi, küll aga soovitati kohtuministeeriumi kodifikatsiooniosakonnale lähemal ajal esineda novelliga, mis sisaldaks komisjoni poolt hädavajaliseks tunnustatud muudatusi. (Seni ei ole aga kahjuks midagi kuulda kodifikatsiooniosakonna tööst ses suunas). Nii-siis jõudis veksliseadus õige väheste muudatustega riigikogu pleenumisse kevadel 1931. aastal. 12. mail 1931. a. võttis riigikogu üldkoosolek eelnõu vastu, kuid andis selle veel redaktsioonikomisjonile lõpliku redaktsiooni väljatöötamiseks. Alles jaanuaris käesoleval aastal jõudis redaktsioonikomisjon oma tööga lõpule ja 19. jaanuaril k. a. võttis riigikogu vastu seaduse lõplikus redaktsioonis. Tähtsaimaid muudatusi uues veksliseaduses võrreldes 1930. a. vene veksliseadusega on see, et § 43 (laadavekslite kohta) ja § 85 (käis Poola ja Soome kubermangude kohta) on jäetud välja. Peale selle

sisaldab veel 21 paragraafi vähemaid muudatusi, milledest nimetamisväärne on vaid viivituse % tõstmine 6% pealt 8% peale.

Konkursi ärahoiu kokkuleppe seaduse eelnõu.

Seaduseelnõu on koostatud majandusministeeriumis ja arvamise avaldamiseks saadetud K.-t.-kojale. Eriliselt puutub see eelnõu kaubandusringkondade huvidesse, seepärast võttis koja II sektsioon selle ka põhjalikumale kaalumisele. Koda pooldas eelnõu, kuid sealjuures leiti vajalikeks selle juure lisada mõningaid parandusi. Aruandeaasta lõppedes ei tulnud aga eelnõu riigikogus veel arutusele.

Riigimaksuvõlgade lisaraha võtmise seaduse muutmiseks

koostati kojast vastav seaduse eelnõu, mis koja juhatusel poolt esitati majandusministeeriumile. See eelnõu näeb ette riigimaksuvõlgade pealt võetava lisaraha alandamise 50 protsendi võrra. Aruandeaasta lõppedes ei olnud see eelnõu veel riigikogule esitatud.

Firmade seaduse muutmise seaduse eelnõu.

Kojast algatati praegu maksuva firmade seaduse juure muudatuses mõttes, et seaduses fikseeritaks — mil viisil ja kujul üks või teine äriettevõtte võib tarvitada oma firma nimetust ärisiltidel, plakaatidel, pabereil, kuulutatustes jne. Sellega sooviti viia firmade poolt nimetusteks väljapandavad firmade nimetused kooskõlasse firmade nimetustega äride registris.

II. Maksustamise alal.

Maksustamiskorralduse seadus.

Aruandeaasta kestes oli riigikogus arutusel ja leidis 18. detsembril 1931. a. vastuvõtmist maksustamiskorralduse seadus. Selle seaduseelnõu kohta oli juba aasta varem koda oma arvamised ja ettepanekud avaldanud nii valitsusele kui ka riigikogu rühmadele, kuid et seaduseelnõu arutamise riigikogus langes aruandeaasta peale, siis tuli kojalt kaitsta oma ettepanekuid riigikogu üldkomisjoni alamkomisjonis. Koda esindaja võttis osa peagu kõigist alamkomisjoni istungeist, kus maksustamiskorralduse seadus oli arutusel, kaitstes seal koja seisukohti, mis suures enamuses leidsid vastuvõtmist.

Ühel ajal maksustamiskorralduse seadusega tõstis koda üles küsimuse, kas ei tuleks ärimaksu-

seadust muuta ka tema materjaalses osas. Tartu ärimeeste ringkondadest soovitati kojale seda seadust muuta selles mõttes, et lisaärimaksu ei võetaks äriettevõtete puhtakasu pealt, vaid et lisaärimaksu määramise aluseks oleksid ettevõtete läbikäigud. Seda küsimust on kojast mitmel korral arutatud, kuid et siin on tegemist väga kaugele ulatuva tähtsusega küsimusega, siis arutavad seda küsimust kõik sektsioonid. Aruandeaasta lõpuni ei jõutud ses küsimuses lõppotsusele ja tema kaalumise kestab edasi.

Uus tempelmaksu seadus

kitsendab tunduvalt võrreldes endisega majandusministri õigusi korraldustrahvide määramisel seadusest üleastumiste puhul. Sel asjaolul on tegeliku elu kohta väga raskendav mõju. Sageasti satutakse ebamääraselt kõrgete trahvide alla tühiste ja tahtmata eksimiste pärast.

Koda palus majandusministri õiguste laiendamist, kuid kahjuks jäi see palve tagajärjeta. Samuti esitati palve, et majandusministrile antaks õigus teravate majanduslike surutuste korral üksikuile ettevõtetele teha kergendusi ja alandusi kinnisvara ja teedemaksu suhtes. Ka see ettepanek ei annud tagajärgi.

Juriidiliste isikute maksustamise seadus.

Selle seaduse eelnõuga tuli kojalt teha tegemist ka aruandeaasta kestes, kuna koja ümber koondunud ringkonnist, eriti töösturite poolt, nõuti selle seaduse rutulist maksmapanekut ümbertöötatud kujul. Koja palved ja meeletuletused ei annud valitsusvõimude juures tagajärki. Selle seaduse asemel võeti aga riigikogus vastu juba ülemal nimetatud maksustamise korraldusseadus.

Keskliste kasuprotsendinormide väljatöötamisest võttis koda eelmiste aastate eeskujul osa ja otsekoheste maksude peakomitees läks kojalt korda osaliselt läbi viia soovitud parandusi.

Delkredere küsimus.

Tunduvaid raskusi sünnitas tööstureile maksuvalitsuse vaade delkredere kuludele, mis tekkinud vene vekslite tasu kindlustamisest, kui säärasele, mida tarvis maksustada. Sellest järgnes pikki vaidlusi maksukomiteedes ja oldi sunnitud pöörduma koguni riigikohtu poole. Koja palvel esitati majandusmin. poolt vastava seaduse paranduse ettepanek riigikogule, mis eeskätt likvideeriks raskused.

Ei saa siin jätta nimetamata ka uut kooramatust ettevõtjatele sellest, et maksudevalitsuse eeskirja kohaselt tulumaksu arvestamisel aasta kasu väljaarvamise juures jäetakse tähele panevata aruandva aasta ärimaks, samuti, et ei tunnustata varanduse müügist saadud kahjusid. Protsessid, mis viidi riigikohtuni, ei annud kahjuks rahuldavaid tulemusi.

Aruandeaasta kestes võttis koda üles ka vähemate tööstuslike ja kaubanduslike käituste maksustamise lihtsustamise küsimuse.

Praegu maksavad need ettevõtted riigi ärimaksu kahes osas — põhiärimaksu ja lisaärimaksu arvestatud puhtakasu alusel. Kui VIII, VII ja VI järgu tööstusettevõttele, samuti ka III ja IV järgu kaubandusettevõttele edaspidi ärimaksu võtta patendimaksu näol, mis võrduks seni nende ettevõtete poolt makstud keskmisele aastamaksule, jääks ära puhtakasumaksu deklareerimine, vastulausete esitamine ja mitmesugused teised toimingud, mis tingitud praegu maksvast maksustamise viisist. Maksuametil langeks ära umbkaudu 15—16.000 maksustamise toimetust, mistõttu maksustamist saaks teostada tunduvalt vähemate kuludega. Kava teostamine muudaks maksumaksjate olukorra tunduvalt paremaks, kaoksid igasugused sekeldused, mida praegune maksustamise kord enesega paratamatult toob kaasa. Läbirääkimised, milliseid on peetud küsimuse kohta maksuameti direktoriga, lasksid oletada, et maksudevalitsuses kavale suhtutakse heatahtlikult. Kava väljatöötamine ja selle arutamine kojast kui ka kava esitamine maksudevalitsusele võetakse ette käesoleva aasta kestes.

Tööstusmaks valdade heaks.

Juba aastate eest esitas Kaubandus-tööstuskoda vabariigi valitsusele seaduseelnõu valdade heaks võetava tööstusmaksu kaotamise kohta. See kavatsus ei leidnud aga riigikogus poolehoidu. Tähenatud maksu võtmisel on tulnud ilmsiks palju puudusi ja et see maks tööstusettevõttele on olnud palju koormavam riigi ärimaksust, siis püüdis koda maatöösturite olukorra parandamist läbi viia vastava määruse muutmise teel. Koda tegi ettepaneku muuta määrust nõnda, et valdadel ei oleks võimalik võtta teatavalt tööstusettevõttele suuremat tööstusmaksu kui selle ettevõtte riigiärimaks. Koja ettepanek leidis majandusministri M. Punga poolt moodustatud komisjonis poolehoidu, kuid arvestades seda, et ettepaneku läbiviimine selles ulatuses valdade üldist sissetulekut tunduvalt oleks vähendanud ja valdadel seetõttu oleks tekkinud suuremaid puu-

dujääke, mida nad raskel ajal kuidagi ei suudaks katta, otsustas komisjon maatööstuste olukorra parandamiseks uue määrusega anda valdadele järgmise eeskirja: Vallavolikogud võivad tööstusettevõtete läbikäigu kindlaksmääramisel aluseks võtta maksumaksja poolt ülesantud andmeid või ka riigi ärimaksukomitee poolt kindlaksmääratud läbikäikude summast. Neist aluseist kõrvalekaldumisel peavad vallavolikogud endi poolt määratud läbikäikude summastid põhjendada.

Kuna vallad enne ülaltoodud eeskirja maksmapanekut üldiselt tegelikelt tööstusettevõtete läbikäigu summastest mitu korda suuremaid läbikäike määrasid ja vallavolikogude poolt määratud läbikäigud sagedasti ka riigi ärimaksukomitee poolt määratud läbikäikudest olid suuremad, siis toob uue määruse maksmapanek kaasa valdade heaks võetava tööstusmaksu vähenemise, olgugi et teatava tööstusala läbikäigult võetavat protsendimäära ei ole muudetud. Ka otsustas komisjon tööstuslike ettevõtete läbikäikude keskmiste maksuprotsentide tabelis ettenähtud norme vähendada õige mitmel tööstusalal. Nii vähendati jahuveskite normi 0,25%—0,3% pealt 0,15% peale; villakraasimis- ja ketramistööstusel 3% pealt 2% peale jne.

Ka otsustati tunnistada tarviliseks, et kojas töötata välja maanteede kui ka kinnisvaramaksu seaduste täiendamise seaduse eelnõu, mille alusel majandusministril on õigus vabastada tööstusettevõtteid kinnisvara- ja teedekapitalimaksudest juhul, kui need ettevõtted seisavad, või vähendada neid makse majandusliku kitsikuse pärast. See koja algatus ei annud aruandeaasta jooksul soovitavaid tulemusi, kuid koda loodab, et see põhjendatud nõudmine vahest edaspidi valitsusvõimude poolt leiab tähelepanu.

Läbikäigumaksu seaduse eelnõu.

Majandusministeeriumis töötati välja läbikäigumaksu seaduse eelnõu, mille järgi kavatseti võtta võrdlemisi kõrget läbikäigumaksu nii sisseveetavalt kui ka kodumaal valmistatud kaupadelt. Läbikäigumaksu võtmise korral lubati vähendada läbikäigumaksust saadud sissetulekute arvel teisi makse, kuid missuguseid makse oli kavatsus vähendada või kaotada, seda eelnõus ei olnud ette nähtud. Kui aga läbikäigumaksu sisseadmise korral teisi makse ei kaotata ega vähendata, siis tooks läbikäigumaksu sisseadmine meie kodanikele kaasa uue suure maksukoorma. Senised kogemused on näidanud, et kavatsused

maksude vähendamiseks on jäänud kavatsusteks, kuid maksude suurendamised, mis ette võetud teatavate teiste maksude vähendamiseks, on viidud läbi. Pidades silmas ülaltoodud kaalutlusi asus koda läbikäigumaksu seaduse eelnõu kohta eitavale seisukohale.

III. Kaubanduse ja panganduse korraldamisse puutuvad küsimused.

Vabariigi valitsus esitas riigikogule deklaratsiooni, milles peale muude majandusliku puutuvate küsimuste deklareeriti ka kaubanduse korraldamise vajadust. Sel puhul asusid koja vastavad sektsioonid kaaluma küsimust, mis tuleks kaubanduse korraldamiseks meil esijoones ette võtta. Kojas peeti tarviliseks kaubanduse soodustamiseks seada üles järgmised nõudmised:

1. Tollikrediitide kokkutõmbamist pikendada ühe aasta võrra, s. o. kuni 1. novembrini 1932. a.
2. Tollitariifid võtta revideerimisele.
3. Maksukoormatust kergendada.
4. Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus viia kiiresti ellu.
5. Vabalao asutamine Tallinnas.
6. Alkoholiliste jookide müügi seadus kiire korras muuta.

Neist piiratud soovivaaldustest on leidnud rahuldamist ainult väike osa: nimelt pandi 1. septembril maksta kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus, ja tollikrediitide sissenõudmist pikendati mõnele speditsooniärile. Tollitariif pandi küll aruandeaasta kestes maksma, kuid tariifid üldiselt ei alanenud sellega, vaid aasta vältel isegi tõsteti tunduvalt tolle mõnedelt kaupadelt.

Täiesti uue pöörde võttis meie kaubandus aga 7. novembrist peale. 6. novembril võttis riigikogu vastu seaduse, millega osa kaupade sissevedu tunnistati riigi monopoliks, kusjuures riik seda õigust kas ise võib tarvitada või selle anda kasutada omavalitsustele või eraäridele. Teiste sõnadega: ühe osa kaupade sisseveoks pandi maksma lubade (litsentside) süsteem. Kojas II sektsiooni täiskogu, kes 6. novembril koos istus, sai oma istungil juba informatsiooni äsja vastu võetud seadusest ja asus kohe kaaluma neid tagajärgi, mis mainitud seadusel meie majanduselus võivad olla. Sektsiooni täiskogu võttis ühel häälel vastu järgmise resolutsiooni:

„K.-t.-koja III sektsiooni täiskogu, kaaludes päevakorral olevat kaupade sisseveo korraldamise küsimust, leiab, et rahvamajanduslikult ei ole soovitatav ega otstarbekohane, kui kaupade sisseveo korraldamise otsustamine tehakse sõltuvaks

ainuüksi majandusministeeriumist, jättes kõrvale majanduslike organisatsioonide esindajad. Majanduslikel ringkonnil on liig kurvad kogemused neist aegadest, millal kaupade sisseveo korraldus olenes kaubandus-tööstusministeeriumist. Nende ärarhoidmiseks oleks tungivalt vajaline, et nõupidamistest sisseveo korraldamise alal täisõiguslikult osa võtaksid ka majanduslike ringkondade esindajad.“

See resolutsioon esitati veel samal päeval koja juhatuses esimehe poolt vabariigi valitsusele.

Samal päeval võttis riigikogu vastu ärimaksuseaduse muutmise seaduse, mille järgi kaupade sisseveoks antakse luba ainult neile kaubanduslikele ettevõtetele, kes 1932. a. peale on lunastanud I järgu äritunnistuse.

Ka selles küsimuses võttis koda seisukoha, mille järgi ei tuleks teha takistusi I järgu äritunnistuste ja sisseveolubade väljaandmiseks ettevõtetele, kes teatava kauba sisseveo alal varemalt on tegutsenud. Koda ei pooldanud ka I järgu äritunnistuste hinna tõstmist. Selle seisukohaga ühines ka valitsus ja I järgu äritunnistuse hind jäi endiseks.

Ühe osa kaupade sisseveo monopoliseerimine ja sellega ühenduses maksmapandud sisseveo litsentside süsteem andis ennast vastava seaduse maksamahakkamisega kohe algusest peale teravasti tunda. Mitmeil firmadel olid varem tellitud kaubad teel, mõnedel isegi tollil, aga tollist puhastamata. Nende sissetoomiseks aga ei antud lube, või kui antigi luba, siis keeldus Eesti Pank nende kaupade eest maksmiseks, samuti ka vanemate arvete tasumiseks, andmast valuutat, kuna valuuta liiklemine vabal turul oli keeldud ja seda võis osta ainult Eesti Pangast või Eesti Panga loal. Koja juhatus pööris vabariigi valitsuse poole palvega, et litsentside andmiseks loodaks kindel kord ja asjatud takistused kõrvaldataks; ühtlasi paluti, et kaupade eest maksmiseks, mille sisseveoks luba (litsents) antud, ka Eesti Pangast müüdaks vastav summa välisvaluutat. Eriti rõhutas koda, et esimeses järjekorras tuleks valuutat anda vanade arvete katmiseks, vastasel korral võiksid Eesti kaupmehed sattuda välismaa firmade ees väga piinlikku seisukorda, nagu ei tasuks eesti kaupmehed korralikult oma arveid. Kahjuks peab konstateerima, et need koja seisukohad ei leidnud aruandeaasta lõpuni vastavais ametiasutustes tarvilist vastukaja. Oma poolt on aga koda kõik teinud, mis tema võimuses, et segasesse seisukorda luua selgust ja kaubandus niipalju kui seda raske majanduslik kriis vähegi lubab, viia tagasi normaal-
sele alusele.

Krediitasutuste seadus.

Kaubandus-tööstuskoja ja Tallinna Pankade Ühingu ühine algatus — uus krediitasutuste seadus — jõudis aruandeaastal lõppstaadiumi. N. Kõstneri poolt koostatud esialgne kava töötati põhjalikult läbi ja esitati muudetult majandusministeeriumile. Esitatud kava alusel koostas majandusministeerium krediitasutuste seaduse eelnõu ja saatis selle okt. 1931. a. kojale arvamise avaldamiseks. Põhjalikul kaalumisel kojast vastuvõetud seisukohad ja muudatusettepanekud esitati majandusministrile. Vaidlusi tekitanud küsimustest olid tähtsaimad: väärtpaberite ja kinnisvarade omandamise kohta ettenähtud normid, kassareservide kohta ülesseatavad nõudmised, järelevalve instituudi komplekteerimise viis, arvepidamise eeskirjad, likvideeritava krediitasutuse likvidatsioonivalitsuse moodustamise viis, riigimaksude küsimus krediitasutuste fusioneerimisel jne.

Majandusministeeriumis moodustatud komisjoni koosolekuist, mil tulid kaalumisele Kaubandus-tööstuskoja ja Tallinna Pankade Ühingu muudatusettepanekud, võttis osa koja esindaja. Käesoleva aasta alul jõudis eelnõu riigikogusse. Riigikogu üldkomisjoni koosolekuist võttis komisjoni kutsel koja esindaja jällegi osa. Kuna eelnõu oli valitsuse poolt kiireks tunnistatud, siis võeti see ka riigikogus enne viimase laialimineku kiires korras vastu.

Krediitasutuste seaduse elluviimise seadus.

Kuna krediitasutuste seadus sisaldab mitmeski asjas tunduvalt muudatusi võrreldes seni maksnud seadusega ja tingib isegi krediitasutuste põhikirjade muutmise, siis oli tarviline anda krediitasutustele ümberkorraldamiseks teatud tähtajad. Krediitasutuste seaduse elluviimise seadus määrabki ära need tähtajad. Elluviimise seaduse käik oli analoogiline krediitasutuste seadusele ja see seadus võeti vastu riigikogus ühel ajal krediitasutuste seadusega.

Krediitasutuste organisatsiooni ja tegevuse ratsionaliseerimise küsimus.

Teataval määral leidis see küsimus lahenduse juba uue krediitasutuste seaduse vastuvõtmisega riigikogus. Seadus määrab ära krediitasutuste liigid ja nõuab peale aktsiapankade ka ühispankade ja ühistegeliste keskpankade asutamiseks majandusministri luba. Seega on loota, et pankade arv tulevikus ei kasva nagu seni. Mis puutub olemasolevate krediitasutuste arvu kokku-

tõmbamisse, s. t. pankade ühendamisse suuremaks üksusteks, siis ka selle protsessi soodustamist võimaldab uus krediitasutuste seadus. Nimitelt näeb seadus ette kergemad pankade ühinemise tingimused, vabastades säärased transaktsioonid tempelmaksust, samuti ka muudest maksudest. Need transaktsioonid on seadusega viidud majandusministri järelevalve alla.

Uus ärirahamatute seaduse eelnõu, mis koostati koja Tartu osakonnas, oli väga mitmel korral arutusel. III sektsioon soovis, et iganenud veneaegsed nõudmised arvepidamise alal kaotataks ja asemele seatakse lihtsam arvepidamise viis; ainult niiviisi oleks võimalik ajajooksul õpetada väikeärisid arvepidamisele. Arvepidamise sisseseadmise sundust ei pooldatud, vähemalt esialgu mitte. Paljude koja tegelaste arvates oleneb arvepidamise levimine väikeärides suurel määral ka sellest, kas suudetakse meil ühtlustada maksuvõtmise viise ja aluseid aktsiaseltsidele, osahisustele, riigi-, omavalitsuse ja ühistegeliste ettevõtetele — füüsiliste isikute päralt olevate ettevõtetele või mitte.

Välislaevade provianteerimise küsimus.

Põllumajanduslikes ringkonnas on avaldatud teatud pahameelt selle üle, et meil, kus põllumajandussaaduste hinnad on eriti odavad, ei käi, sadamas valitsevate keeruliste tolliformaalsuste tõttu, välislaevad provianteerimas, tehes seda naabersadamais, kus põllu- ja karjasaaduste hinnad kõrgemad, kuid puuduvad takistavad sadama määrused. Nüüd on vabaladude asutamise võimalusega sadamas sellest üle saadud, nii et igaühel on välislaevade provianteerimise otstarbel võimalik sadamas avada sellekohaseid ladusid, ilma et tarvitseks karta üleliigseid tolliformaliteete.

Äride lahtioleku aja küsimus

korraldatakse omavalitsusorganide kaudu, mis pärast see on igal pool isesugune, nagu näitavad koja poolt kogutud sellekohased andmed. L.-Euroopaga võrreldes on meil Eestis äride lahtioleku aeg suuresti kitsendatud. Eriti palju nurinat sünnitas äride lahtioleku aeg Tallinnas, mis pärast esineti kohtu- ja siseministeeriumi ja Tallinna linnavalitsuse ees palvega muuta sündmäärust kauplemisaja kohta nii tarvitajatele kui ka kaupmeestele soovitud ulatuses, mis ka aset leidis.

Raudteelaste tarv.-üh. vagun-poodide soodus eriveotariif

ja sellest viimasest sootu möödahiilimine vagun-poodide kasutamises tõi enesega kaasa aruande-

aasta kestes rohkesti märgukirju, proteste ja palveid provintsi kaupmeeskonnalt. Selle tagajärjel võttis koda ette põhjaliku revideerimise vagun-poodide tegevuse ja müügioperatsioonide ulatuse üle ja esitas vagun-poodide tegevust kompromiteerivad andmed ühes asitõendustega hra teedeministrile. Üldse l. a. esitati koja poolt teedeministrile ja raudteevalitsuse juhatusel ses asjas kolm märgukirja. Kõige selle tagajärjeks on, et palju õigustatud pahameelt sünnitanud raudtee eriveotariif nr. 80 tarv. üh. vagun-poodide ja -ladude kohta teatavasti muudeti ära arvates 1. aprillist s. a.

Tallinna Rohuteadlaste Ühingu palvel korraldas koda 1929. a. eeskujul ka aruandeaastal Tallinna rohu- ja värvikaupluste pidajatele ja nende äriteenijatele kahe nädalased kursused rohu- ja värvikaupade tundmaõppimise alal. Lektoriks kursustel oli drogist-akadeemik Karl Lauenstein (õppinud Saksamaal). Kursustest osavõtt oli õige rohkearvuline.

Peale ülaltoodud tähtsamate küsimuste on kojast ja kaubanduse sektsioonides olnud arutusel rida mitmesuguseid kaubandusse ja üldse majandusellu puutuvaid küsimusi, milliseid liigne oleks siin hakata loetlema. Tuleb vaid märkida üht, et koja juhatus on alati arvestanud sektsioonide seisukohti ja nende ettepanekud on nii koja juhatuses kui ka nõukogus vastukaja leidnud. Koda on püüdnud, niipalju kui see võimalik, oma tegevuses olla tihedas kontaktis kaupmeeste kohapealsete organisatsioonidega ja on leidnud ka sealtpoolt sõbralikku suhtumist. Kojast organid on olnud juhitud põhimõttest: kaubanduse huve kaitses ei tohi unustada riigi- ja rahvamajanduse üldhuve. See põhimõte kannab tema tegevust käesolevalgi aastal.

IV. Kojast tegevus tööstuslikul alal.

1931. a. kujunes Eesti tööstusele, eriti aga suurtoöstusele, õige raskeks. Välisturgude ümber kerkisid tollimüürid, tekkisid sisseveo kontingendid, valuuta kontrollid, süvenes tung oste teostada maadest, kust loodetakse leida oma kaubale tarvitajaid. Inglise naela langus vähendas suure osa eksportkaupade eest saadavast tasust, millest järgnesid suured kahjud tööstuslikele ettevõtetele ja põllumajandusele. Tekkis tagasimineku produktsoonis nii välistellimiste äralangemise kui ka sisemaa ostude vähenemise tõttu rahva ostujõu languse tagajärjel. Vastavalt säärasele olukorrale tuli suurtoöstusel tublisti tegevust

vähendada ja töölistel ja ametnikel palku kärpida.

Kui 1930. a. suurtööstuslikes ettevõtteis tööliste arv kuu kohta oli keskmiselt 30.990, langes see 1931. a. 28.429 peale, olles detsembris 25.292 28.602 vastu eelmise aasta detsembris. Mitte üksi tööliste arv ei vähenenud, vaid tuli lühendada ka tööaega suuremas osas ettevõtteis. Arvestades neid kaht tegurit võib konstateerida tööstuse tegevuse tagasiminekut mahult umbes 20% võrra, produktsiooni väärtuselt aga, hindade languse tõttu, umbes 30% võrra.

Majanduslik kitsikus mõjutas loomulikult ka koja tööstuslike sektiioonide tegevust. Kõigepealt katsuti tööstuse saadustele kindlustada suuremat mahutust kodumaa turul, seades neid tollide abil soodsamasse tingimustesse välismaa kauba suhtes. Vastavalt sellele põhimõttele kujunesid koja arvamisid ja seisukohad, mis tulid esitada tollitariifi ümbertöötavale komisjonile, metallsaaduste, traadi, elektrisjade, korgi, silmkoetud teoste, kõiite, kalavõrkude, tsemendi, linase riide, keemiakaupade, lõhnaõlide ja teiste ainete tollide asjus.

1931. a. jätkusid majandusnõukogus eelmisel aastal alanud läbirääkimised tollide asjas põllutööriistadele, mida nõudsid metallitöösturid, näidates ära selle suurt majanduslikku tähtsust. Põllumeeste vastuseismisele vaatamata läks korda majandusnõukogult saada põhinõueteline tollide tõstmise vajaduse tunnustus. Kuid kahjuks ei olnud sel saavutusel mingit tagajärge. Ta tuli liig hilja selleks, et asjast huvitatud vabrikutele kindlustada paremaid tuleviku väljavaateid. Teiseks ei olnud majandusnõukogu seisukoht sugugi mõõduandvaks juhtnõuiks riigikogu rahanduskomisjonile, kus parteipoliitilistel kaalutlustel arvati heaks jääda endiste äärmiselt madalate tollide juure. Valuuta puudus sundis sügisel valitsust küll põllutööriistu ja masinaid monopolikaupade nimekirja üles võtma, aga vabrikutele ei ole see küllaldaseks kindlustuseks, et mingil viisil väliskaup ei pääseks võistlema.

Tundes turu kitsendusi igalt poolt asusid meie ligemad naabrid põhjas ja lõunas elavamalt küsimuse juure, kuidas laiendada vastastikust kaubavahetust. Seepärast oli tarvis kordvalt korraldada nõupidamisi pea üksikute töösturitega, pea kogu tööstusharudega Soome ja Läti suhete kujundamise üle ja nende nõupidamiste tulemusi suusõnal ja kirjateel teha teatavaks valitsusasutustele. Ka Eesti-Prantsuse kaubalepingu muutmise kohta tuli kordvalt muretseda materjaali.

Valjaveo kergendamiseks osutus moodsapääsmatult tarviliseks saavutada valitsuse vastutus Vene vekseleile. Koja suurtööstuse sektiiooni algatusel võeti eelmisel aastal tagasilükatud seaduse eelnõu jallegi päevakorradele, töötati välja põhimõtted, millele seadus pidi vastama. Väikeste muudatustega õnnestus see seadus viia ellu, mis esimeses järjekorras võimaldas põllumajandusele oma saadusi müüa Venemaale ja alles teises järjekorras suutsid teda kasutada mõned paberivabrikud.

Eriti rohkesti andsid 1931. aastal kojale tööd valitsusvõimude poolt läbivaatamiseks ja arvamise avaldamiseks saadetud eelnõud, mis töötatud välja ministeeriumides. Neist seaduse eelnõudest olid tööstusele eriti tähtsad tööstuslike käituste töötaja seaduse eelnõu (8-tunnilise tööpäeva seadus), tööstuslike käituste töölistkonna asutuste seadus (käitusvanemate seadus), haiguskindlustuse seaduse eelnõu ja mitmed teised. Valitsusel oli kavatsus nii tööstuslike käituste töötaja kui ka tööstuslike käituste töölistkonna asutuste seaduse eelnõusid kõige kiiremas korras läbi viia. Seepärast ei olnud võimalik saata neid tööstusele suure tähtsusega eelnõusid koja osakondadele ja töösturite organisatsioonidele seisukoha võtmiseks. Eelnõude läbivaatamiseks moodustati erikomisjon. Eelnõude kohta arvamise ja parandusettepanekute väljatöötamist raskendas väga suurel määral ka asjaolu, et nimetatud eelnõusid valitsusasutustes alatiselt muudeti. Vaevalt said koja juhatus ja tööstussektiioonid eelnõude kohta töötada välja oma arvamise ja parandusettepanekud, kui selle aja kestes (sagedasti üle öö) eelnõus oli ette võetud rida õige põhjalikke muudatusi. Tehtud töö tuli heita kõrvale ja alata uuesti. Läbirääkimised, mis koja esindajad pidasid valitsusasutustes, andsid rea tulemusi. Eelnõust suudeti kõrvaldada rida tööstureile täiesti vastuvõetmatuid ja eluvõõraid eeskirju. Kindla kuju omandasid eelnõud alles pärast riigivanema juures korraldatud nõupidamisi, millest võtsid osa ka koja esindajad. Vaatamata sellele, et läbirääkimistel suudeti eelnõu tunduvalt vastuvõetavamaks muuta, sisaldas see valitsuse poolt riigikogule esitatud kujul siiski niivõrd vastuvõetmatuid eeskirju, et koda pidi riigikogu komisjonile esitama peagu iga paragraafi kohta parandusettepanekuid. Loomulikult püüdsid aga ka sotsialistid, kes kuulusid eelnõude arutamise ajal koalitsiooni ja valitsusse, oma soove võimalikult laiaulatuseliselt läbi viia. Käitusvanemate seadust taheti panna maksma

igasuguste käituste kohta, kus töötab üle 10 töölise, seega ka kesktööstuse kohta. Õigused, mida eelnõuga kavatseti anda käitusvanemaile või käitusvanemate nõukogudele, olid õige laialdased. Peagu kõikide tööstuslikesse käitustesse puutuvate tähtsate ja mittetähtsate küsimuste otsustamine taheti teha olenevaks käitusvanemaist. Koguni veel enam: rea käitustesse puutuvate küsimuste otsustamine taheti eelnõuga anda käitusvanemate kätte. Viiks liig kaugele, kui eelnõu juures üksikasjaliselt peatuda, arvame ka, et üksikasjad nii eelnõu sisu kui ka eelnõu arutamise viisi kohta tööstureil veel on hästi meeles ja seepärast üksikasjaline eelnõu käsitlemine on üleliigne.

Märgukirjaga vabariigi valitsusele avaldas koda oma seisukohad eelnõu kohta ja tegi oma parandusettepanekud peagu iga paragraafi kohta. Koja esindajate südi ja püsiva töö tõttu õnnestus eelnõus viia läbi rida põhjalikke muudatusi, mis seaduse kahjulikkude mõju tööstusele tunduvalt on pehendanud.

Samal määral nagu tööstuslike käituste tööliskonna asutuste seaduse eelnõu nõudis palju tööd ka tööstuslike käituste tööaja seaduse eelnõu. Ka see seadus kavatseti maksuma panna kõige kiiremas korras. Meie töösturid ei ole millalgi olnud põhimõtteliselt 8-tunnilise tööpäeva vastu. Peagu kõigis käitustes töötati ka enne ülalnimetatud seaduse maksmapanekut 8 tundi. Kuid eelnõu ei võimaldanud ka niisugusel korral, kui pikem tööpäev hädatarviline ja tingitud kas meie geograafilisest asendist või teistest elulistest nõuetest, mingisuguseid nimetamisväärseid ja tarvilisi kõrvalekaldumisi. Õieti ei olnudki tegemist mingisuguse uue tööaja seaduse eelnõuga, vaid mõne väikese muudatusega tahtsid sotsialistid viia läbi oma eelnõu, mille nad esitasid 1930. aastal riigikogule ja milline riigikogu poolt 1930. aasta oktoobrikuul vastuvõtmatusena läikati tagasi. Tuli valitsusasutuste kui ka riigikogu sotsiaalkomisjoni tähelepanu juhtida meile raskustele, mis on möödapääsmatud, kui eelnõus ei võeta ette parandusi. Ka selle eelnõu muutmise kohta peeti läbirääkimisi valitsusasutustega, ka selle eelnõu kohta tuli esitada rida parandusettepanekuid riigikogu komisjonile. Tööaja seadus muutus koja südi ja püsiva töö tõttu tunduvalt vastuvõetavamaks kui seda oli eelnõu.

Üheks ülesandeks, mis 1931. aasta kestes koljal tuli lahendada, oli meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste sea-

duse elluviimisega seotud küsimuste arutamine. Olgugi et seadusega on tööstuse õpetamisega seotud küsimuste otsustamiseks ja üldiste korralduste väljatöötamiseks ja maksmapanemiseks loodud tööstusliku kutseoskuse nõukogu ja provintsilinnades tööstusametid, ei saa koda siin leppida kõrvaltvaataja osaga, vaid peab püüdma ka oma poolt jõudu mõõda tööstuse tõstmiseks aidata kaasa. Koda on tööstusliku kutseoskuse nõukoguga pidanud tihedat kontakti. Kõik küsimused, mis nõukogu päevakorda võetud, on enne koja vastavais orgaanides või erinõupidamistel läbi vaadatud.

Tubakamonopoli küsimus.

Läinud aastal kaaluti valitsuse ringkondades tubakamonopoli sisseseadmise küsimust. Monopoli sisseseadmise vajadust põhjendati seega, et monopol annaks riigile uusi suuremaid sissetulekuid. Kojas korraldatud erinõupidamistel toodi ette kõik need väärnähtused, mis monopoli sisseseadmine tooks kaasa tubakatööstusele. Valitsus loobus monopoli sisseseadmise kavatsustest ja uute riigi sissetulekute hankimiseks tõsteti tubaka aktsiisimaksu.

Riigistatud tööstusettevõtete ja ärikohtade müügiks hindamise küsimus.

Valitsuse poolt aastate eest maksmapanud riigi tööstusettevõtete hindamise tabelis ettenähtud hinnad on kõrged ega vasta praeguse aja tõelisele hinnale, mis tähendatud ettevõtete kasutajatele sagedasti teeb võimatuks ettevõtteid eromanduseks osta. Ka juhtisid riigi tööstusettevõtete pidajad ja nende organisatsioonid koja tähelepanu mitmele teisele takistavale asjaolule, mis neile teevad ülesaamatuid raskusi ettevõtete väljaostuks. Koda korraldas küsimuse selgitamiseks ülemaalse riigi tööstusettevõtete kasutajate koosoleku, kus võeti vastu rida otsusi. Arvestades koosolekul tehtud otsuseid, samuti maatöösturite organisatsioonide poolt esitatud märgukirju, esitas koda põllutööstusteeringule märgukirja, milles palub ettevõtete müügi korda muuta.

Tunduva kergenduse ülatähendatud ettevõtete kasutajatele tõi kaasa riigikogu poolt vastuvõetud seadus, mille alusel ostuvõla protsent vähendati 4% peale. Ka on loota, et töösturite põhjendatud vastulaused hindamise peakomisjonis leiavad suuremal määral tähelepanu, kuna koja esindajal hindamise peakomisjoni koosolekuist osavõtt nüüd on võimaldatud.

Farmatseutiliste vabrikute ja laboratooriumide seaduse eelnõu, mis välja töötatud tervishoiu- ja hooldekandevalitsuses.

Pidades silmas, et eelnõu oli puudulikult redigeeritud, ja võrreldes seda maksva vastava seadusega, samuti arvestades küsimuse arutamiseks kokkukutsutud erinõupidamisel avaldatud arvamisi, leidis koda, et puudub tarvidus maksvat seadust eelnõuga muuta. Ka ei saanud koda pooldada eelnõu kitsendavaid määrusi, mille järele farmatseutilisi vabrikuid ja laboratooriume võivad juhatada ainult rohuteadlased.

Jooksvaist töödest koja tööstuse sektioonides olgu nimetatud järgmised: endiselt tuli anda välismaile teateid siinseist väljaveokaupadest, nende valmistajaist, juhatada välismaalaste nende kaupade tarvitajaid; korduvalt tuli välja anda vabrikule tunnistusi välismaalaste palkamise ja teenistusse võtmise puhul, anda välja tunnistusi tolli alandamise saamiseks masinate sisseveo puhul, mida Eestis ei valmistata; tuli otsida asjatundjaid kohtuise protsesside puhul, anda seletusi maksuseaduste käsitamise kohta, toimida valimisi töösuskomisjonidesse jne.

V. Meresõit.

Kaubalaevastiku arendamise küsimused.

Aasta jooksul astuti terve rida samme kaubalaevastiku seisukorra parandamiseks. Aasta kestes tuli laevandusel võidelda äärmiste raskustega ülemaailmliku majandussurutuse tõttu, millega annab end veel kaua tunda: prahihindade madalus, halvad väljavaated prahituru paranemiseks, laevahindade langus, tollimüürid, Inglise ja Skandinaavia valuuta langus ja eesti krooni kõrgus, vanade laevade võrdlemisi suuremad kulud kindlustuse, protsentide, varustuse jne. alal sunnivad otsima mõjuvaid abinõusid raskest seisukorrast väljaaitamiseks.

Kõik katsed prahituru parandamiseks pole annud reaalseid tulemusi. On rahvusvaheliselt katsutud üleliigne tonnaaz vabatahtlikult panna seisma, et selle tagajärjel teistel oleks lahendamaid teenistuse võimalusi, kes siis seisus olevaile laevadele maksaksid kahjutasu. Teine kava, vähendada oma laevade kandejõudu 10—15% võrra, tonnaazi pakkumise ja nõudmise vahekorra ja veohindade reguleerimiseks, ei leidnud samuti poolehoidu.

On juhitud valitsuse tähelepanu sellele raskele kriisile, mis teiste majandusalade hulgas on

tabanud meie kaubalaevastikku, paludes tõsisemat tähelepanu laevanduse üleaitamiseks kestvast kriisist. On küll koja sooviavalduse järele teedeministeeriumi juures asutatud ministeeriumide vaheline erikomisjon, kes pidi uurima laevasõidu küsimusi ja tegema ettepanekuid laevasõidu arendamiseks, kuid selle komisjoni toost pole seni midagi välja tulnud. Valitsus on jäänud ükskõikseks laevasõidu seisukorra parandamise küsimustes.

On mitmel korral pöördud valitsuse poole palvega anda käiku tulumaksuseaduse muutmisele selles mõttes, et oleks võimalus laevade survey-remontideks summasid ette reserveerida, samuti ka amortisatsiooniprotsente vanadele laevadele muuta. Teedeminister pooldas täiesti koja seisukohta, kuid majandusminister asus eitavale seisukohale, põhjendades, et laevad maksavad läbisegi õige vähe makse ja et ka amortisatsiooniprotsentide % on küllalt kõrged; on siiski veel astunud samme, et teedeministeerium koja seisukohad viiks läbi.

Kuna laevad ja nende omanikud maksavad vaid tulumaksu, siis ühenduses tulumaksu 10% alandamisega langes see osa laevaomaniku kasuks.

Koja palvet, et võimaldataks laenude pikendamist kuni kriisi möödumiseni ja laenude % alandataks, pooldas ka teedeministeerium. Laevastiku tuleks võimalike abinõudega toetada, kui võrd see riigikassa seisukohalt on läbiviidav, ühtlasi on tehtud ka vastav korraldus laenufondi komiteele võimaluse korral laene pikendada, mis ka komitee poolt on arvesse võetud.

Samuti on teedeminister pöörnud majandusministri poole, et Pikalaenu Pank pikendaks laevandusele antud laene.

Avaldati protesti laevasõidu laenufondi protsendimäära kõrgendamise vastu, kui laenu on pikendatud seaduslikus korras, et ei võiks mitte maksmata jäänud laenu osa pealt 6%-di asemel arvata Eesti Panga diskontoprotsenti, milline on ainult trahvina ette nähtud laenu osa maksmata jätmise puhul.

Samuti võeti eitav seisukoht laevasõidu laenufondist laenusaaajate tegevuse aruande vormi kava kohta, sest et see täieliselt on lahkuminev ärilisest aruandest, ja esitati vastav ühine vormi kava.

Uusi krediite laevastikule aasta jooksul ei antud, nii et kogu krediidi summa riiklikest allikaist piirdus endiselt umbes 1,2 milj. kr.

Veeteede valitsuse poolt esitati teedeministritele uus laevanduse laenufondi sea-

duse kava, kus oli ette nähtud, et uute laevade ehitamiseks väljaantavate laenude % ei või ületada 2%, laevade ostmiseks laenu % ei või ületada 3%, laevade remonteerimiseks — 3½% ja laevade ekspuaterimiseks — 4%. Kava pole seni veel riigikogu poolt vastuvõtmist leidnud.

Teedeministeeriumi ettepanekul pöördi üleskutsega eksport- ja importfirmade poole, et veod antaks kodumaa laevadele.

Jääklausli

asjas on viimase nelja aasta töö järele Saksa kindlustusseltside keskseltsi poolt tehtud kergendus Tallinna ja Paldiski sadamate kohta ja need sadamad jäärajooni suhtes arvatud 1. jaanuarist 15. veebruarini üheväärseks Stokholmiga, vähendades seega jääaega poole võrra.

Ka on pöördud Daani kindlustusseltside poole, et ka nemad jääperioodi kui mitte enam, siis vähemalt niisama palju vähendaksid.

Laevade vastastikkuse kindlustuse seltsi asutamise küsimuses, kus andmed näitavad, et kogu laevastikult maksame välismaale aastas umbes 25—30% rohkem kui kahjutasudena tagasi saame, on koda pooldanud laevade vastastikkuse kindlustuse seltsi asutamist. Kuna sellekohased seadused on vastu võetud, pole takistusi seltsi asutamiseks.

Tallinna sadamakombesse

on võetud sisse täiendused — kastilaudade laadimismnormi kohta suvel 18 Std. ja talvel 15 Std.; samuti on täiendatud sadama tööde tariifi.

Võeti sadama ja merekaubanduse komisjonis seisukoht laevade laadimisel ja lossimisel tegutsevate tööliste julgeoleku kindlustamise seaduse eelnõu kohta.

Pärnu sadamakombed

kinnitati koja poolt ja kuulutati välja.

Koja algatusel pikendati Pärnu sadama lahtihoidmise aega kuni 15. detsembrini.

Stevidoride tööliste kinnitamise küsimuses

asuti seisukohale, et välismaa laevaomanike ja kindlustusseltside maksuvõime pole igakord teada ega kindel ja et suuremate õnnetuste puhul võib maks muutuda kõrgeks ja pikaajaliseks, seepärast pole mõtet eesti tööliste arvel välismaa laevaomanikele anda soodustusi.

Seadusi meresõidu alal.

Rahvusvahelise vabaparda ja metsaveo märgi maksmapaneku alal Eestis esineti märgukirjaga teedeministeeriumile, paludes Skandinaavia eeskujul neid Ees-

tis maksma panna, s. o. laevaomaniku soovil lasta laeva varustada uue märgiga ja tunnistusega. Uus märk võimaldab laevu metsaveol laadida umbes 8—12" sügavamalt ja talvel vedada ka Inglismaale ½ laeva laiuse kõrgust tekklaadungit.

Raadiomäärustiku kohta

on esitatud arvamine, nõudes ligemal ajal laevade raadioasjanduse põhjalikku ümberkorraldamist selles mõttes, et ka meil antaks III kategooria laevades raadio talitamiseks eriload, mis põhjeksid nendele minimaalteadmistele, mis tarvilised, et laevas oleva aparaadiga töötamiseks loa valdaja võiks hädasiignaale vastu võtta ja edasi anda. On läbi viidud mitmed soovid, nagu sundliku kuulamise aja lühendamine III järgu laevades jne. Koja esindaja on mitmest nõupidamisest võtnud osa, kuid pärast nõupidamisi on teedeministeeriumi poolt laevaomanike arvamisi ära kuulamata võetud sisse uued nõudmised, tehes raadio sisseseadmise sundlikuks palju suuremal määral kui teistes Baltimere ümbruse riikides.

Masina juhtkonna

küsimuses on mitmel korral juhitud tähelepanu liialdatud nõudmistele sel alal, eriti meie väike-laevades, ja on palutud maksvat seadust muuta, kuid seni pole veel saavutatud tagajärge.

Samuti on pöördud tähelepanu sellele, et tuleks vähendada ka tramplaevade tüürimeeste arvu vastavalt välismaa eeskujule.

Avaldati seisukoht Tallinna sadama ambulatooriumi kasutamise korra kohta, et ei või panna laevaomaniku peale haigemajja saatmise kulusid igal juhul, samuti et ambulatooriumi ülalpidamisest peavad osa võtma kõik need, kelle või kelle juures kindlustatud töölisel arstiabi saavad.

Dispaši ja avarii seaduses

on üldiselt koja seisukohad peagu kõik läbi viidud, ehkki riigikogu üldkomisjonis tehti suuri takistusi.

Artelli taksid

ümbertöötamisel tehti koja sadama ja merekaubanduse komisjoni poolt ära suur töö. Maksude valitsus asus seisukohale, et koda töötagu välja uued taksid, leppigu kokku artelliga ja esitagu taksid kinnitamiseks, milline töö ka koja poolt tehti. Kuna aga pärast seda maksudevalitsus asus taksid kinnitamise asjus uuele seisukohale, nimelt et tolliseaduse § 14 ja maksva kaubaseaduse põhjal kinnitab taksid Börsikomitee kokkuleppel majandusministeeriumiga, astus koda sam-

me, et küsimus lahendataks selles suunas, nagu see oli alatud, ja et artell ja artelli taksid allüksid kojale.

Tollita laevade ehituseks ja remondiks sissetoodavate materjallide kohta

on esitatud nimekiri nõudes, et tuleks jätta maksma põhimõte, et kõik, mis kodumaa tööstus võib valmistada, tuleb ka kodumaalt muretseda, vastasel korral peavad välispoolt tellijad maksma tollimaksu.

Koja sadama ja merekaubanduse komisjon

on avaldanud seisukoha cif lepingute rahvusvahelise konventsiooni eelnõu „Varssavi reeglid 1928. a.“ kohta, soovitades Eestis cif lepingute puhul nende reeglite tarvitamist, kui teine pool sellega on nõus.

Koda on talvel informeerinud vastavaid välismaade organisatsioone meie jääolude kohta, samuti vahetanud informatsioone sadamate ja laevade kohta; vastuseks on saadud rohkesti informatsiooni välismailt sadamate, sadamamaksude, stevidoride ja maaklerite taksid, prahtide, laevahindade, laevameeskondade arvu ja palkade kohta.

Koda saab alatist informatsiooni ka Baltic & International Maritime Conference'ilt, International Shipping Federation'ilt ja mitmelt teist välismaa vastavalt organisatsioonilt.

Peale ülal loeteldu on koda aruandeaasta jooksul arutanud rea üksikuid vähema tähtsusega küsimusi meresõidu kohta, nagu sadamate ja veeteede, hariduse ja heakorra jne. alalt, mille üksikasjaline kirjeldamine viiks liig kaugele.

VI. Keskasutuse kantselei ja arvepidamine.

Koja alatiste komisjonide juuretulekuga, nagu on seda eriline lepituskomisjon ja koja Tallinna sadama ja merekaubanduse komisjon, samuti suure arvu ärapeetud erinõupidamiste tõttu on keskasutuse töö kirjavahetuse paljundamiste ja ümberkirjutuste alal tunduvalt kasvanud. Nii on möödunud tegevusaastal kojale tulnud üldse 6627 kirja ja läinud välja 5104. — Arvepidamise alal tekitab tööd juure rasketest aegadest tingitud äride koosseisu muutlikkus.

VII. Koja häälekandja.

Aruandeaastal andis koda endiste aastate eeskujul välja oma ajakirja, muutes selle peami-

selt informatsiooni leheks koja tegevusest ja kojat päevakorral olevaist küsimusist ja jättes ära honoraari alla käivad üldise sisuga artiklid ja kaastööd välispoolt. Eriti pandi aruandeaasta jooksul häälekandjas rõhku koja seisukohtade avaldamisele ja põhjendamisele tähtsamais küsimusis, mis majanduslikul alal esile kerkisid ja koja ümber koondunud huviringkonda riivasid. Ajakirja tsirkulatsioon püsis endistes piirides ja tingimustes.

VIII. Äride registreerimise osakond.

Aruandeaastal registreeritud firmade arv näitas võrreldes eelmise, 1930. aastaga väikest tagasiminekut. 1931. aasta jooksul registreeriti kojat 1246 uut firmat, kuna aasta varem oli see arv 1306. Selle vastu registreeriti aga muudatusi tunduvalt rohkem kui eelmistel aastatel. Aruandeaastal olid väga sagedased nähtused, kus ettevõtted omanikke vahetasid; eriti tuleb seda tähendada vähemate äride, toiduainete- ja liha-kaupluste kohta. Väga paljudel juhtumel lõpetati äritegevus juba mõnepäevase tegutsemise järele. Firmades ettetulnud muudatuste registreerimiste arv ühes tegevuse lõpetamise teadete-ga ulatus 1150-ni. Pealeselle on firmasid, mille kohta kojat endal oli andmeid, et nad oma tegevuse olid lõpetanud, kuid sellest kojale polnud teatanud. Siin ei jäänud kojat muud üle kui tarvitada nende kohta äride registreerimise seaduse § 9-t, mille alusel tunnistati firma tegevus lõpetatuks ja äride registrisse tehti sellekohane sissekanne.

Aastaastalt on ka suurenenud järelepärimiste arv äride registrisse kantud firmade kohta. Eriti kasvasid järelepärimised telefoniteel ja väljaantud kirjalike tunnistuste arv. Viimaseid anti välja aruandeaastal 283, 1930. aastal — 230 ja 1929. aastal — 150.

Ühenduses äride registreerimisega tuli koja äride registreerimise osakonnal pidada võrdlemisi suurt kirjavahetust: aasta jooksul tuli sisse 3687 kirja ja läks välja 1882 kirja. Veel tuleb nimetada, et aruandeaastal tuli koja äride registreerimise osakonnal lahendada õige palju küsimusi, mis tekkinud äride registreerimise ja firmade seaduse ekslikust tõlgitsemisest äripidajate poolt.

IX. Protestitud vekslite nimekirjade väljaandmine.

Palju tööd kojale tekitab protestitud vekslite kuu-nimekirjade kokkuseadmine ja väljaandmine,

samuti protestitud vekslite registri pidamine ja sellega seotud kirj vahetus. Eelmiste aastate eeskujul seati ka aruandeaastal kokku ja trükiti kahe aasta kohta veksliprotostide kokkuvõte. Ühenduses protestitud vekslite nimestiku väljandmisega tuli koyal otsustada sissetulnud palveid protestide mittearvestamise kohta. 1931. a. jooksul on kojale tulnud 924 säärast palvet, mis kõik vaadatud läbi ja otsustatud, samuti otsusest teatatud asjaosalisile.

Veksliprotostide statistika näitab aruandeaastal väikest langust. Nii oli protestitud vekslid:

1929. a.	83 788	veksl. kogusummas	Kr. 18.966 718,14
1930. a.	92.275	"	" 19.852 142,75
1931. a.	89 204	"	" 19 014 666,21

Protestitud vekslite vähenemine nii arvult kui ka summalt on seletatav vekslite arvu üldise vähenemisega, mis on tingitud äriliste tehingute ja läbikäikude tagasiminekest.

Mõningaid andmeid koosolekute ja nõupidamiste arvu kohta.

Aruandeaastal on Kaubandus-tööstuskojas, ta sektsoonides ja komisjonides ning koja osakondades peetud koosolekuid:

Koja peakoosolekuid 3.

Osakondade peakoosolekuid 4.

Koja nõukogu koosolekuid 6.

Koja juhatusese koosolekuid 16.

Osakondade juhatusese koosolekuid 34.

Sektsoonide täiskogu koosolek. 24.

Sektsoonide büroo koosolekuid 85.

Komisjonide koosolekuid 14.

Mitmesuguseid erinõupidamisi 72.

Kokku on koja ja ta organide poolt aruandeaasta jooksul peetud 262 mitmesugust koosolekut ja nõupidamist.

Koja juhatusese, nõukogu ja revisjonikomisjonikoosseis.

Koja korralisel peakoosolekul aruandeaasta 28. novembril valiti ümber koja juhatus, nõukogu ja revisjonikomisjon.

Koja juhatusese esimeheks valiti järgneva 2 aasta peale ühel häälel endine juhatusese esimees härra **J o a k i m P u h k.**

Juhatusese liikmeiks: Paul Kurvits, Reinh. Tofer, Eduard Meksi, Hermann Kolts, Alfred Sinisoff ja Joh. Loosberg.

Nõukogu liikmeiks: K. Koppel, V. Hasselblatt, P. Luksep, A. Miller, J. Kops, J. Kurg, C. Vachmann, J. Laidoner, K. Mikita, O. Zimmermann, P. Ingermann ja J. Martinson.

Nõukogu esimeheks valiti tagasi härra J. Sihver.

Revisjonikomisjonikoosseis valiti samal koosolekul: J. Reinthal, A. Ruuben, J. Semm, J. Girard, A. Tani ja J. Varrik.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Äride register maikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

- Margarete Altmets, Tallinn, Vana-Kalamaja 18, toiduainete- ja piimakauplus.
- Optik „Ocularium“ Alma Amos, Tallinn, Harju 45, optika- ja segakauplus.
- Johannes Aurik, Haljala v., segakauplus.
- Eduard Baltement. Nehatu v., toiduainetekauplus.
- Verner Birk, Laeva v., sindli- ja lauailikus.
- Leo Blumenoff, Rakvere, Tallinna 36, segakauplus.
- Johann Drömmeter, Tallinn, Vene 10—2, agentuur.
- Karl Eilender, Tallinn, Vene-Balti tehas 35—6, juhuslikud tööd (kõnniteede puhastamine).
- Marie Freiberg, Tallinn, Paldiski mnt. 12, leivaäri.
- Maria Gerberson, Pärnu, Vilmsi 13, kudumistööstus.
- Saapakauplus Vennad Haitin, Narva, Joala 15; täisühing, täisosanikud Mates Haitin ja Zelik Haitin, ühingu osakapital Kr. 3.000.—.
- Marie Hermann, Rakvere, turukaubamaja 4, segakauplus.
- Otto Hinno, Nõmme, Värava 6, toiduainetekauplus.

14. Hans Ilisson, Tartu, Tähe 22, tislertööstus.
15. Jaan Jushtshuk, Tartu, Kastani 42/44, taimeraska- ja õli- ning ehituse isoleermaterjalide ja kunstlike masside tööstus.
16. Vilhelmine Kahna, Tartu, Peetri 9, kivilõhkumistööstus.
17. Aleksander Kangro, Tallinn, Vilmsi 48-a, toiduainetekauplus.
18. Hans Klääs, Rakvere, Saue 15, toiduainetekauplus.
19. Villem Klausson, Tartu, Gilde 14, piimakauplus.
20. Söögisaal „Athen“ M. Kork & L. Kosenkranius, Tallinn, Uus 3; täisühing, täisosanikud Mai Kork ja Liisa Kosenkranius, osakapital Kr. 300.—.
21. Alfred Kraan, Tallinn, Kodu 7, toiduainetekauplus.
22. V. Krepp & H. Viil, Tallinn, Estonia all 4, riidekauplus, täisühing, täisosanikud Voldeemar Krepp ja Helene Viil, osakapital Kr. 1.000. —
23. Pauline Kreutzer, Käru v., segakauplus.
24. Aleksander Kulikov, Tallinn, Valgevase 3, ehitustööd.
25. Johan Kõbu, Tartu, Tähe 73, pruugitud asjade kauplus.
26. Boris Laupmann, Harku v., Tabasalu k., toiduainetekauplus.
27. T. Mihkelson ja J. Visnapuu, Tallinn, Kreutzwaldi 17, ehitusettevõtte; täisühing, täisosanikud Tõnis Mihkelson ja Jaan Visnapuu, osakapital Kr. 1.000.—.
28. Elsa Muchel, Tartu, Turu 9, õmblustööd.
29. Jaan Männik, Tallinn, Kordese 9, toiduainetekauplus.
30. Oskar Mõistlik, Tallinn, Võrgu 1, lihakauplus; Tallinn, Suur-Karja 19, mööbliäri ja Tallinn, Vanaturg 6, klaasikauplus, prokurist Alime Karro.
31. Sinaida Oro, Tallinn, Jakobsoni 23, jalanõude-tööstus ja -kauplus (kauplus Tallinn, Laadaplats 216).
32. Liisa Peermann, Rapla al., toiduainetekauplus.
33. Alide Rehema, Tallinn, Uus-Maailma 7, toiduainete- ja piimakauplus.
34. Dentaaldepoo V. Reuss, Tallinn, Niguliste 18, en detail hambaravitsemise kaupade ja riistade müük. Äripidaja William Reuss.
35. Aleksander Rillev, Tartu, Suurturg 17, kellakauplus.
36. Ida Samuel, Rakvere, Karja 15, toiduainetekauplus.
37. Ljuba Savtšenko, Rapla v., Rapla al., segakauplus.
38. Valter Stein, Tartu, Promenaadi 8, pruugitud asjade kauplus.
39. Juliane Svetlov-Skobelev, Tallinn, Maakri 2, naha- ja jalanõudekauplus; prokurist Nikolai Svetlov-Skobelev.
40. Jaan Usbek, Tallinn, Kentmani 6-a, juhulüükid ehitus- ja remonttööd.
41. Pauline Vaher, Tartu, Võru 74, toiduainete- ja piimakauplus.
42. Ervin Veisson, Tallinn, Bekkeri tehas 30—9, puu-, ehitus- ja remonttööd.
43. Johannes Veske, Rakvere, Tallinna 7, segakauplus.
44. Metsaeksport Gustav Virma, Tallinn, Narva mnt. 14—4.
45. Gerhard Vuks, Otepää al., limonaaditööstus.
46. Jaan Väli, Tallinn, Toom-Kuninga 25, toiduainete- ja piimakauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Päevapilditööstus Foto K. Akel & Ko, Tallinn, Rataskaevu 2, osakapital vähendatud Kr. 2.000-ni.
2. Mendel Baskin jätkab äritegevust, avades daamide ja härrade valmisriietekaupluse, Tallinnas, Väike-Karja 3—1.
3. Šokolaadi-, kakao-, kompveki- ja biskviiditööstus A. Brandmann, Tallinn, Väike-Tartu mnt. 4/6, avanud tööstussaaduste laod Tartus, Jaama tänaval.
4. Marta Buile üle viinud toiduainetekaupluse Kaevu tänavalt 6 Riia 73, Pärnus.
5. Aktsiaselts A. Gluchovski, Tallinn, Narva mnt. 10, avanud saapakreemi- ja niidipoolimistööstuse.
6. Ilja Grinson, saeveski ja laualadu, firma asukohaks tuleb lageda Tallinn, Kreutzwaldi 4 (varem Raua 26).
7. Helene Hallap jätkab äritegevust Tartus, Aleksandri 1, pudu- ja moeäri avamisega.
8. August Kaar viinud oma lihakaupluse Toom-Kuninga tänavalt 24 üle Kauna tänavale 3, Tallinnas.
9. Johanna Kald üle viinud leivatööstuse Liivalaia tänavalt 42 Iisraeli 5, Tallinnas.
10. Natalie Kobeleva jätkab äritegevust, avades Tallinnas Piritä teel 19 toiduainetekaupluse.

11. Karl Kolberg avanud veel teise majandustarvetekaupluse Tallinnas Suur-Tartu mnt. 2 (varem reg. Tallinn Paldiski mnt. 2).
 12. Otto Kolga Patküla vallas äritegevuse lõpetanud ja avanud Tartus Kastani 143 toiduainetekaupluse.
 13. „Riia Seemneviljakauplus A. Kärblane“ üle viidud Valli tänavalt 8 Jaani 4, Tallinnas.
 14. Aleksander Lass, saapakaupluse Narva tänavalt 4 üle viinud Kaubahoov 5, Tartus.
 15. Hildegard Leetberg üle viinud toiduainetekaupluse Rohu tänavalt 24 samale tänavale 19, Tallinnas.
 16. August Lipp, koloniaal- ja jahukaupluse Holmi tänavalt 1 üle viinud Kalaturu tänavale 1, Tartus.
 17. Luscher ja Matiesen, Tallinn, Kuninga 2, veini- ja napsikauplus ja tehased, prokuura antud Dimitri Matvejev'ile.
 18. Karoline Lüdimois, toiduainetekaupluse Tähe tänavalt 83 üle viinud Võru tänavale 54, Tartus.
 19. Fritz Malm, Tallinn, Suur-Roosikrantsi 6, ehitusmaalaritööstus, ettevõtte üle läinud Alma Malm'ile ühes õigusega tarvitada endist firmat „Fritz Malm“.
 20. Johannes Mespak lõpetas äritegevuse Tallinnas Estonia all 4 asuvas riidekaupluses. Teist kauplust, Tallinn Suur Karja 3, peab edasi.
 21. Marie Miira avanud Viljandis, Tartu 3, optikaäri; prokurist Valter Miira (varem registreeritud Tallinnas, Vana-Kalamaja 7-a, toiduainetekauplus).
 22. Aleksander Nurk üle viinud sega- ja toiduainetekaupluse Metalli tänavalt 2 Paldiski mnt. 53, Tallinnas.
 23. Tiitus Nõmm viinud oma toiduainetekaupluse Tallinnast Uus-Tatari 23 üle Nõmmele Suur-Pärnu mnt. 190.
 24. Hermann Pirovitš lõpetanud Võrus Jüri 11 asunud valmisriiete- ja mütsikaupluse ja avanud samasuguse kaupluse Narvas Joala 14, firma all „Tallinna valmisriietekauplus H. J. Pirovitš“.
 25. Voldemar Pomm jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Polgu 11, lihakaupluse.
 26. Kaubandus-tööstuskontor Joh. Rütmi & Ko, Tallinn, Väike-Pärnu mnt. 25-1, kaasosanik Gustav Mäns ühingust lahkunud ja äri peab ainuisiklik äripidaja Johannes Rütmi firma all „Kaubandus-tööstuskontor Joh. Rütmi“.
 27. Kaubamaja Lasar Selmanovitš ja Poeg asukohaks Tartu, Söögiturg 5.
 28. Eesti Aktsiaselts C. Siegel, Tallinn Lai 27, lahkunud juhatuse liige Roman Birkenberg, valitud juhatusse Gerhard Hueck.
 29. August Sikk, Raadi v., restoraan, äripidaja August Sikk tunnistatud maksujõuetuks, vannutatud hooldajaks määratud vann. adv. abi Nikolai Rõuk.
 30. Keemia-kosmeetikatööstus „Chemkos“ V. Treublut, Tallinn Volta 3, firma nimevus muudetud järgmiselt: „Keemiatehas V. Treublut“.
 31. Oskar Valdson avas Tallinnas Viru 10 jalanõudekaupluse (varem reg. Tallinnas Suur-Tartu mnt. 30 jalanõudetööstus).
- Tegevuse lõpetamine registreeritud:**
1. Metsa- ja Puutööstuse Aktsiaselts „Eesti Box“, Tallinn, Väike-Söörensi 5.
 2. Aleksei Filatov, Tallinn, Vilmsi 43-a, toiduainetekauplus.
 3. Karl Freiberg, Tallinn, Paldiski mnt. 12, pagariäri.
 4. Eesti Transport Aktsiaselts Gerhard & Hey, Tallinn, Vene 11-a.
 5. Pilatus Goldberg, Pärnu, Vee 3, majatarvetekauplus.
 6. Toiduainetekauplus E. Hodakovsky & Ko, Tallinn, Koidula 16.
 7. Vjatsheslav Jekimov, Tallinn, Vana-Kalamaja 18, toiduainete- ja piimakauplus.
 8. Aline Karro, Tallinn, Vanaturg, 6, klaasiäri.
 9. E. A. Kuus, Tallinn, Väike-Brookusmägi 10, toiduainetekauplus.
 10. August Laks, Tartu, Kaubahoov 34, saapapealishatutööstus ja saapakaupluse.
 11. Helene Laks, Tartu, Kaubahoov 39, saapakaupluse.
 12. Heinrich Leetberg, Rapla al., toiduainetekauplus.
 13. Peeter Leiger, Kõrgesaare v., ehitustöö.
 14. Endel Lellep, Tallinn, Kordese 9, toiduainetekauplus.
 15. Anna Letner, Tallinn, Maneeži 4, toiduainetekauplus.
 16. Johan Luha, Tartu, Narva 17, pagariäri.
 17. F. E. Mahr, Pärnu, Ussi 2, trossi- ja masinariihmatööstus.

18. Jakob Migdal, valmisriietekauplus „Tugveg“, Tallinn, Väike-Karja 1.
19. Kompvekitööstus „Kosmos“ Adele Mootsa, Tartu, Poe 3.
20. Ella Mölder, Harku v., Tabasalu k, toiduainetekauplus.
21. Julius Möller, Tallinn, Suur-Tartu mnt. 22, värvi- ja kosmeetikatarvete kauplus.
22. Anna Otsus, Tartu, Kauba 17, mütsi- ja kompvekikauplus.
23. Kaubamaja P. Nirk & Ko, Tallinn, Suur-Karja 5, en gros kauplus laua- ja kööginõudega ja muude majapidamistarvetega ja kodumaa veinidega.
24. Rudolf Näkki, Tartu, Önne 21, toiduainete- ja piimakauplus.
25. Jaan Raamann, Tallinn, Paldiski mnt. 51, lihakauplus.
26. Juuksetööstus Pauline-Rosalie Sepp, Tallinn, Liivalaia 47.
27. Hermann Stahlberg, Rakvere, Tallinna 18, kullasepaäri.
28. Karl Strandberg, Tartu, Võru 74, toiduainete- ja piimakauplus.
29. Anna Söödi, Rakvere, Karja 15, toiduainetekauplus.
30. Peet Tamman, Suure-Kõpu v., metsatööstus.
31. William Trautvach, Tallinn, Öle 36, toiduainetekauplus.
32. Johannes Tuul, Otepää al., limonaaditööstus.
33. Olga Vosmi, Tallinn, Viru 24, manufaktuurikauplus.
34. Anette Üksvärav, Tallinn, Tondi 8, lihakauplus.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Laevasõidu küsimused võetakse põhjalikule kaalumisele.

Laevaomanike Ühingu poolt on vabariigi valitsuse tähelepanu mitmel korral juhitud sellele, et ühenduses teiste majandusaladega tuleksid võtta korraldamisele ka laevasõidu küsimused, kus seisukord katastroofilise seisukorra tõttu prahiturul on muutunud väga raskeks. On tehtud ka vastavad ettepanekud seisukorra kergenduseks. Nüüd on teedeministri ettepanekul vabariigi valitsus moodustanud kolme ministeeriumi vahelise erikomisjoni, kust osa võtma kutsutakse ka krediit-asutuste ja laevasõidu organisatsioonide esindajad ja kelle ülesandeks on välja töötada ja esitada ettepanekud laevasõidu raskuste lahendamiseks. Sellele sammule andis teatavat tõuget laevaomanike vastutulek palganormide tõstmise alal, mis toob kuus umbes 10.000.—kr. lisakulusid, võrreldes eelmiste normidega. Komisjon algab oma tööd loodetavasti kõige ligemal ajal.

Radiotelegrafistid ja laevasõit.

Kuna meil puudub vajaline arv laeva-tüürimehi; kes oleksid varustatud radiotelegrafisti tunnistusega, mis lubaks prahilaevades täita radio-operaatori ülesandeid, ja kuna merikooli lõpetajail on küll vastav teoreetiline haridus, kuid puudub vajaline praktika, siis on laevasõidu ringkonnad otsustanud kiires korras korraldada kahekuised kursused kahel viimasel aastal merikooli lõpetanud tüürimeestele, et saada

vastava tunnistusega varustatud mehi. Kuna niisugustel tüürimeestel on eesõigus koha saamisest suuremais laevades ja kuna raadio-tunnistusega varustatud tüürimehed saavad laevas lisatasu, siis on loota, et sel teel saadakse vajalisel arvul mehi kõikide nende laevade tarvis, mil on peal raadio-aparaadid.

Kursuste korraldamiseks on posti-telegraafi peavalitsuselt põhimõtteline nõusolek.

Kaubavahetus N. Venega 1932. a. aprillikuus.

Käesoleva aasta aprillikuus on N. Venest tulnud kaupu kokku 1120 vag. kaaluga 16.092 tn., sellest arvust vineeri 500 vag. 7560 tn., võid 134 vag. 1627 tn., propse 101 vag. 1702 tn., nahku 82 vag. 590 tn., kuusepuu pakke 67 vag. 1115 tn. ja muid kaupu vähemal määral.

Läinud on N. Venesse kaupu sama aja jooksul kokku 292 vag. 3647 tn., nendest tööstusmasinaid 110 vag. 1345 tn., segakaupa 57 vag. 590 tn., tsüülsalpeetrit 20 vag. 358 tn., pressitud sütt 17 vag. 253 tn., rauda 13 vag. 198 tn., värvimulda 15 vag. 252 tn. ja muid aineid mõned üksikud vagunid.

Kartulitoll ja -hinnad Rootsis.

Parlamendi I koda võttis vastu 7. mail kartulitoll 1. jaanuarist — 31. juulini 1 kr. pr. 100 kg. Komisjoni poolt esitatud vastav eelnõu sai poolt 66 häält ja vastu 64. Vastu hääletasid

sotsiaaldemokraadid. Valitsuse liikmeist loobus hääletamisest põllutööminister von Stockenström ja vastu hääletas kaubandusminister Hansen.

10. skp. kinnitas ka riiksdagi II koda komisjoni poolt esitatud kartuli säsongtoll 1 kr. 100 kg. 1. jaanuarist kuni 31. juulini.

Kapitaalse tähtsusega tollide jaotamise mõttes oli parlamendi rahanduskomisjoni poolt hiljuti väljatöötatud valuutapoliitika juhtnöörid, mis nõuavad redeflatsiooni, hindade kõrgendamist jne., kuid mitte inflatsiooni teel, vaid teiste valuutapoliitiliste abinõudega, milliseid pidi olema ka tollide tõstmine ja sisseseadmine seal, kus neid veel ei ole.

See kõik on desarmeerinud sotsiaaldemokraatliku tolliliberalismi ja vabakaubanduse fronti.

Kartulitolliga tahetakse kätte saada kartulihindade kõrgendamist ja turu leidmist Rootsi enese kartulile sisemaal, tülles appi seega põllumeestele.

Miks tollikõrgendus käib ainult 1. jaanuari — 31. juuli perioodi kohta, see ei ole tingitud Rootsi enese vabast tahtest, vaid Rootsi-Saksa 1926. a. kaubanduslepingust, kus 1. augusti — 31. detsembri perioodil sisseveetud kartul on seotud tollivabadusega.

Seiles suhtes ongi käimas läbirääkimised Saksa valitsusega lepingu muutmiseks. Nagu kuulda, pole Saksa poolt kartulisoodustusest loobumiseks mingit takistust, kuid lepingu revideerimine on pidurdatud ainult kompensatsiooniküsimustest ja teistest aladest, mille muutmine Rootsi poolt samal ajal üles tõstetud, kuna rahulolematu lepinguga on Rootsis, eriti tööstusrikkonnas, üldine.

Kartulihinnad näitavad kordkorralist lõdvenemist loiu nõudmise tõttu. Priima kauba hind on lüüdnud tagasi kr. 8.25-le 100 kg. ja kvaliteeti nr. 2 ei noteerita praegu üldse. Eriti on hindade langemisele mõjunud kaasa Eesti kartuli suurenev pealetulemine. Viimasel nädalal tuli Paldiskist ja Haapsalust 15-ne-purjelaeva ümber Eesti kartulitega.

Sel puhul võib ära märkida, et kartulihinnad Rootsi provintsis on järgmised: Umeå's — kr. 9.50 (+0.50), Norrköpingis — kr. 9.00, Skåne's — kr. 6.00—6.25 ja Hallandis ja Smålandis — kr. 6.25—6.50.

Kartuliturg Antverpenis.

Kartuli tagavarad hakkavad lõpma ja hinnad näitavad seepärast tõusu. Maksetakse praegu vagun saatejaam kuni B. fr. 60.—kvintaalist hästi säilinud kartuli eest. Kuna aga värske kar-

tul tänavu kevadiste halbade ilmade tõttu suuremal arvul umbes paar nädalat hiljem turule ilmub, siis peab oletama, et kartulihind veelgi tõuseb.

Kui meil oleks anda säilinud kollaseid sorte, siis saaksime kuni B. fr. 65.—kvintaalist cif Antwerpen. Siin nõutakse nimelt söögikartuliks peagu eranditult ainult kollaseid.

Kartulihinnad Soomes langevad.

Viimastel päevadel on kartulihinnad Soomes veidi langenud. En gros pakutakse kartuleid praegu 60 penni kg., mis vastab 42 Smk. hektoliitri. Kaupmehed arvavad, et Soomes sel aastal kartuleist puudust ei tule, vaid et tagavarasid jätkub kuni uue lõikuseni. Pakkumine kartuliturul on praegu suurem kui nõudmine.

Soome hakkab värsket kala eksporteerima Poolasse.

Laupäeval, 7. mail, saadeti Turust esimene saadetis värsked kalu Gdynia kaudu Varssavi. Saadetis sisaldab latikaid, haugi ja kohakalu. Vaatamata kõrgele sisseveetollile (4:—kg-lt) arvavad Soome eksportöörid, et on väljavaateid värsket kala mahutamiseks Poola turule. Kala saadetakse kord nädalas, kuna sagedamat laevaühendust Gdynia'ga ei ole. Kalad säilitatakse elavalt Turus kuni ärasaatmise päevani. Praeguste transportolude juures ei ole võimalik elusalt kalu Poolasse saata.

Hinnaalandused Tallinna näitus-messile sõitjatele Saksa raudteedel.

Nagu Saksa riigiraudteede valitsus teatab, antakse tänavusele Tallinnas 3.—12. septembrini korraldatavale 8. Eesti näitus-messile sõitjatele Saksa riigiraudteedel 25% sõiduhinnaalandus. Hinnaalandus on maksev ka Saksamaalt läbisõidu puhul.

Jäätakistused Eesti sadamais ja jäämurdjate tegevus möödunud talvisel hooajal.

Möödunud talvisel navigatsiooni hooajal kestsid eesti sadamais jäätakistused: Tallinnas 5. veebr. 1932. a. kuni 23. aprillini 1932. a. Pärnus. 28. novembr. 1931. a. kuni 26. aprillini 1932. a.

Narvas 18. detsembr. 1931. a. kuni 5. maini
1932. a.
Paldiskis 11. veebr. 1932. a. kuni 25. aprillini
1932. a.

Jäämurджаist olid tegevuses:

„Tasuja“:

Pärnus 29. nov. 1931. a. kuni 22. dets. 1931. a.
Tallinnas 5. veebr. 1932. a. kuni 21. apr. 1932. a.

„Suur-Tõll“:

Tallinnas 11. veebr. 1932. a. kuni 12. aprillini
1932. a.

Läinud aasta suvine navigatsioon lõppis:

Pärnus:

20. dets. 1931. a., tänavune algas 26. apr. 1932. a.
Narvas:

4. dets. 1931. a., tänavune algas 5. mail.

Nõukogude Vene tellimised Soomest.

O/Y Kone- ja Siltarakennusyhtymä ja kohaliku N. Vene kaubandusesinduse vahel on saavutatud kokkulepe vähemate vedurlaevade ja praamide tellimise kohta kogusummas 30 milj. smk. eest. Hankelepingu allakirjutamine viibib veel,

kuni selgub, kui pika aja peale maksu suhtes riiklik garantii antakse. Esialguses kokkuleppes venelastega on maksu tähtaeg ette nähtud 18 kuu peale laevade üleandmisest. Läbirääkimisi peetakse veel naftapumpade tellimise üle. Venelased tahavad tellida 4 suuremat pumpa á 36.000 dollarit tükk ja mõned vähemad á 7.000 dollarit. Helsingi on saabunud Leningradist ühe põllumajanduse organisatsiooni esindaja, keegi Mezit, kes peab läbirääkimisi elusloomade ostu üle Soomest. Muuseas tahavad venelased osta 5000—6000 siga, nõuavad aga maksu suhtes 12 kuu krediiti, mis Soome eksportäridele teeb raskesti.

Suurema kaubavahetuse ühingu asutamine kauplemiseks N. Venega.

Kuna kaupade vahetus Soome ja N. Vene vahel clearingi süsteemi järgi teeb raskusi vastava vahetalitusorganisatsiooni puudumisel, on nüüd Soome majandusringkondades kavatsus asutada suurem kaubandusühing kauplemiseks N. Venega. Asja algataja on Viiburi kaubanduskoda ühes mõnede Ida-Soome põllumajandus-organisatsioonidega.

Eesti Speditsiooni A.-S. end. Kniep & Werner

äriseis 31. detsembril 1931. a.

AKTIVA.

PASSIVA.

Kassa	Kr.	7.848,61
Jooksvad arved pankades	„	5.242,36
Välisraha	„	28,58
Nõudmisvekslid		
a) portfellis	Kr.	25.814,63
b) pankades	„	12.146,35
Protestitud vekslid portfellis	„	37.960,98
Elektervalgustuse sisseseaded	„	1.950,11
Elus ja elutu inventar	„	1.456,35
Elus ja elutu inventar	„	2.173,85
Kontori inventar	„	7.011,60
Ladude inventar	„	7.011,60
Väärtpaberid	„	5.825,34
Deebitorid	„	1.965,—
Deebitorid	„	197.859,88
Kinnisvara	„	203.000,—
Hüpoteegid portfellis	„	20.000,—
Üleminevad summad	„	2.725,03
1931. a. kahju	„	11.440,65
		<u>Kr. 506.488,34</u>

Põhikapital	Kr.	258.000,—
Tagavarakapital	„	4.500,—
Eriline tagavarakapital	„	10.000,—
Kinnisvara kustutus	„	11.168,—
Vallasvara kustutus	„	11.808,46
Pensionikapital	„	4.032,—
Kreeditorid	„	104.365,79
Hüpoteegid	„	100.000,—
Üleminevad summad	„	2.079,80
Möödunud aastate tulu ülekanne	„	534,29
		<u>Kr. 506.488,34</u>

Kasu ja kahju arve.

Väljaminekud	Kr.	61.481,26
		<u>Kr. 61.481,26</u>

Sissetulekud	Kr.	50.040,61
1931. a. kahju	„	11.440,65
		<u>Kr. 61.481,26</u>

nidega. Praegu on uue ühingu põhikiri juba kaubandus-tööstusministeeriumile kinnitamiseks esitatud. Ühingu ülesandeks on vahetuskauba korraldamine, peaaegselt aga N. Vene naftasaaduste mahutamine Soome turule, mille väärtuse tasumine sünnib Soome kaupadega. Uue ühingu liikmeks on astunud ka „Valio“, Suomen karjakeskuskunta, ja mõned suuremad metallitehased.

Tõvevabaduse tunnistused puuviljale ja marjadele sisseveol Prantsusmaale.

Prantsuse ametlikus teatajas on avaldatud tunnistuse vorm, millega peavad olema varustatud kõik värske puuvilja saadetised Prantsusmaale. Tunnistused, mis tõendaksid, et puuvilj on terve, tuleb välja anda tervishoiu asutustelt kahes eksemplaaris prantsuse ja päritolu maa keeles.

Üks eksemplaar tunnistusest tuleb saata ühes teiste kauba saatedokumentidega tollivalitsusele, teine eksemplaar tuleb lähetada prantsuse põllutööstusministeeriumile (Ministère de l'Agriculture, 78, rue de Varenne, Service de la Défense des Végétaux).

Eestis tuleks seda nõuet pidada silmas metsamarjade saadetistel.

Päritolutunnistuste nõudmine Rumeenias.

Rumeenia välisministeerium teatab, et 5. maist nõutakse Rumeenias kõikide kaupade sisseveol päritolutunnistuste esitamist. Selle juures tunnistatakse maksvaks päritolutunnistused, mis välja antud kaubandus- või põllutöökodade poolt. Päritolutunnistuste viseerimist Rumeenia konsulaatide poolt ei nõuta.

Toiduainete turg.

London.

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg.	
Northern Manitoba sh	29/9
Hard Winter ”	27/9
Rosario Santa ”	26/3
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela = 127 kg.	
Manitoba sh	
Austraalia ”	
Kansas ”	
Odrad, Kanada nr. 3, kaal — 370 Ingl. naela = 170 kg. ”	21/3
California, kaal — 424 Ingl. naela = 192 kg. ”	31/—
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela = 145 kg.	
La Plata sh	17/9
Canada nr. 2 ”	
Linad, cif. per tn.	
Riga Livonian Z. K. £	44.0—46.0
Pärnu H. D. ”	42.0—43.0
Slanetz U/A Medium ”	48.0—49.0
Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri sh	92.0
Daani ”	76.0
Hollandi ”	76.0
Munad, — 120 tk.	
Inglise ”	8.3—8.9
Daani ”	9.3—9.6
26. V. Või, per cwt. (50 kg.)	
Daani ”	100.0—102.0
Läti ”	—
Leedu ”	102.—
Eesti ”	—
Siberi ”	92.—
Us Merimaa ”	94.0—96.0
Austraalia ”	94.0—96.0

Hamburg.

27. V Nisu.	
Sisemaa, tonni eest Rmk.	13.75—13.85
Manitoba, cif 100 kg. eest term. fl.	—
Western II, cif 100 kg. eest ”	—
Hard Winter II, cif 100 kg. eest term. ”	6.—
Ameerika jahu \$	3 ³ / ₄ —4 ¹ / ₄
Rukis.	
Sisemaa, tonni eest loco Rmk.	10.60—10.65
Kaerad.	
Sisemaa, tonni eest	8.85—9.10
Odrad, suve.	
Sisemaa, tonni eest ”	9.20—9.40
Odrad, talve.	
Sisemaa, tonni eest ”	9.00—9.20
Suhkur, cwt. (50 kg.) sh	—
Hollandi, laadimisel ”	—
Tšehho — do — ”	6/9
Poola — do — ”	6/6
Poola ”	—
Riis, Burmah II, 50 kg. eest	9/9
Rasv, tierces = 191 l.	
American Purelard \$	—
Steamlard ”	—
Berliin.	
Või, tsentneri eest (50 kg)	
Sisemaa või I sort Rmk.	109.—
” ” II ” ”	102.—
” ” III ” ”	92.—
Eesti ”	117—118.—
Läti, punane ”	117—119.—
” must ”	114—115.—
Soome ”	117 ¹ / ₂ —119.—
Siberi ”	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	14. V	17. V	18. V	19. V	20. V	21. V	23. V	24. V	25. V	26. V	27. V
Frank . . .	92.53	92.71	93.03	93.25	93.09	93.09	93.15	93.21	93.40	93.46	93.28
Dollar . . .	3.6537	3.66	3.6737	3.6812	3.6737	3.6750	3.6762	3.6812	3.6887	3.6937	3.6837
Rootsi kroon	19.555	19.71	19.70	19.665	19.625	19.45	19.535	19.60	19.565	19.445	19.46
Daani kroon	18.275	18.305	18.30	18.315	18.315	18.33	18.34	18.345	18.34	18.32	18.28
Norra kroon	19.925	20.—	20.035	20.035	20.035	20.025	20.04	20.055	20.14	20.125	20.075
Saksa mark .	15.285	15.34	15.365	15.41	15.404	15.42	15.47	15.535	15.575	15.59	15.55
Soome mark	216.50	216.—	215.75	215.50	215.50	216.—	216.—	216.—	216.—	216.25	216.50
Floriin . . .	9.—	9.0175	9.045	9.065	9.05	9.0675	9.07	9.0925	9.10	9.1050	9.0825
Liira	70.93	71.06	71.37	71.50	71.50	71.40	71.53	71.68	71.75	71.84	71.75
Helveetsia fr.	18.64	18.68	18.765	18.81	18.877	18.765	18.79	18.852	18.832	18.862	18.82
Tšehhosl. kr..	123.—	123.50	120.80	123.87	124.—	123.75	123.75	123.75	124.12	124.25	124.25
Belgia frank	26.03	26.075	26.19	26.22	26.19	26.22	26.23	26.28	26.33	26.33	26.30
Sillingid . . .	33.50	34.—	34.—	34.—	35.—	34.50	35.—	35.—	36.—	36.50	37.—
Slott	32.50	32.75	32.75	32.75	32.75	32.75	32.75	32.75	32.75	32.75	32.75
Pengo	31.25	31.—	31.—	31.—	31.—	31.—	30.—	30.50	31.—	30.75	30.75
Latt	19.—	19.—	19.—	19.—	18.75	19.—	18.25	18.50	18.25	18.25	18.25
Litt	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.19
Tšerv.											
Eesti kroon .	12.50	13.50	14.—	13.50	13.25	13.—	13.25	13.50	13.25	14.—	13.25
Höhe p/unts .		17 ⁵ / ₁₆	17 ¹ / ₈	16 ⁷ / ₈	16 ³ / ₄	16 ⁵ / ₈	16 ⁵ / ₈	16 ¹³ / ₁₆	16 ¹⁵ / ₁₆	16 ⁷ / ₈	16 ³ / ₄
Plaat. p/unts						175/—					
Kuld p/unts .											
	B E R L I N										
	13. V	17. V	18. V	19. V	20. V	21. V	23. V	24. V	25. V	26. V	27. V
Naelsterling .	15.40	15.40	15.43	15.47	15.45	15.46	15.48	15.51	15.53	15.54	15.51
Frank	16.625	16.625	16.625	16.625	16.625	16.625	16.625	16.625	16.625	16.625	16.63
Dollar	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213
Rootsi kroon	78.30	78.40	78.20	78.60	78.70	79.40	79.—	79.20	79.25	79.70	79.70
Daani kroon	84.25	84.30	84.35	84.60	84.50	84.50	84.45	84.50	84.60	84.70	84.70
Norra kroon	77.50	77.20	77.05	77.25	77.10	77.15	77.30	77.40	77.40	77.05	77.10
Soome mark	7.14	7.14	7.13	7.13	7.13	7.13	7.13	7.13	7.13	7.14	7.15
Floriin	170.95	171.05	171.05	171.10	171.10	171.—	170.95	170.85	170.80	170.70	170.95
Liira	21.70	21.69	21.69	21.69	21.68	21.67	21.67	21.65	21.63	21.64	21.64
Helveetsia fr.	82.35	82.40	82.40	82.42	82.42	82.42	82.42	82.20	82.52	82.40	82.40
Belgia frank	59.20	59.18	59.10	59.15	59.12	59.10	59.06	59.05	59.—	59.05	59.03
Tallinn	109.39—	109.39—	109.39—	109.39—	109.39—	109.39—	109.39—	109.39—	109.39—	109.39—	109.39—
	109.61	109.61	109.61	109.61	109.61	109.61	109.61	109.61	109.61	109.61	109.61

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski
saadused. Hinnad arvatud 50
kg. eest ühes valge puuvil-
lase kotiga.

Püülijahu:

Rukkipüüli patent (à 50 kg.)

harilik

№ 3

„Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)

„Kalev“

„Taara“

„Kungla“

„Sampo“

Manna

Granular

100 kg. 31.50

” 28.50

” 27.50

” 40.50

” 38.—

” 37.—

” 31.—

” 25.—

” 45.—

” 41.50

Kroomid.

Saiajahu poolsõre 100 kg. 43.—
” sõre ” 45.—

Jahud: nisu, pehme, Ameerika
ja Inglise 100 kg. —

” sõre, Ameerika
ja Inglise ” —

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski

Jahu: rukki 16.20—17.00

rukkipüüli 27.50—31.50

nisu, pehme —

sõre 25.00—45.00

Kaerahelbed (Herkulo) 1 kg. 0.29

		Kroonid.	Kroonid.
A/S. Rotermanni teh.	100 kg.		
Jahu: rukki	"	16.00—17.00	
" püül	"	26.20—27.00	
" nisu, pehme — sõre	"	23.60—46.60	
Nisu, Eesti	"	18.00—24.00	
" külvil, suvi „Rubin“ ja „Diamant“	"	26.00—28.00	
Rukis, Eesti, riigihind	"	15.00	
Kaerad, toidu, Eesti	"	10.75—11.25	
" Vene	"	—	
Odrad, õlle, Eesti	"	15.00—16.00	
" toidu, Eesti	"	13.00—14.00	
Herned, peluskid, külvil	"	15.—	
Vikid	"	15.—	
Ristikhein, punane, kodumaa, külvil	"	165.—	
" punane, läti, külvil	"	150.—	
Riis, Burma II	"	33.00—34.00	
Kartulid, eksport	"	2.50—2.70	
" tarklisevabrikud	"	—	
Kartulitärklis „Supérieur“	"	28.00	
Sirup, kartuli, 420/o	"	32.00	
Glükoos	"	28.00	
Või, eksport, I sort	1 kg.	1.10—1.15	
Margariin, välismaa	"	—	
" kodumaa	"	0.75—0.95	
Kaseiin, Eesti, toores	100 kg.	15.00	
Juust „Schveitsi“, kodumaa	1 kg.	1.20—1.30	
Munad, eksport, I s. (kast 360tk.)	kast	10.80—11.70	
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.10—1.60	
" Englise	"	—	
Kohv, Rio, Santos jne.	"	4.40—4.50	
" Kesk-Ameerika sordid	"	5.—6.20	
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	"	5.00—5.50	
" " Orange Pekoe, Java	"	3.80—5.00	
" " Moning, Hiina	"	4.00—4.70	
Suhkur, peenike, valge, Saksa	100 kg.	—	
" " Tšehhoslov.	"	—	
" " Englise	"	31.25—31.50	
" " Poola	"	—	
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	"	—	
" jaam Irboska ja Narva	"	3.40	
" " Saksa	"	3.40	
" " Poola	"	3.10	
Heeringad, Yarmouth, „Matties“	tünn	—	
" Schoti „Matties“ I sort	"	37.00—48.00	
" " II " "	"	—	
" " „Matfulls“	"	55.00—65.00	
" " Islandi 1/2 tünni	"	—	
Liha, sea, I sort	1 kg.	0.40—0.48	
Liha, looma, I sort	1 kg.	0.25—0.35	
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	9.50	
" päevalille	"	—	
" puuvilla	"	—	
Jahu, päevalille	"	—	
Segajõutoit I s.	"	—	
" II s.	"	—	
Sojatangud	"	—	
Nisukliid	"	7.00	
Maapähklikoogid	"	—	
Sõdadherned	"	—	
Puuvillane riie, Bjas, netto	meeter	0.45—0.56	
" Mitkal	"	0.34—0.43	
Lina, Põtseri, saatejaam	1000 kg.	427.—457.50	
" Võru	"	427.—457.50	
" Liivi	"	366.—396.50	
" Tartu	"	366.—396.50	
Õlilnaseemned, 90/o, baas, saatejaam	"	—	
Linaseemned, külvil, 95/o baas, saatejaam	"	—	
Kivistäsi, auru, Yorkshire, 2 korda pestud	1000 kg.	34.—	
" " Newcastle	"	33.—	
Kivistäsi, sepa	"	36.—	
Koks, kütte	1000kg.	55.—	
Kütteturvas (riigi turbatööst.)	"	10.00	
Põlevkivi, I-a, fr. vag. Tallinn, netto	"	5.50	
" I-b, " " " "	"	4.90	
" II s. " " " "	"	4.00	
" III s. " " " "	"	2.20	
Toorõli, fr. ladu Tallinn	100 kg.	6.25	
Raskeõli	"	9.25	
Estobituumen A, B, C tünnid. br.	"	9.75	
" D. E. (pigi) " " "	"	9.75	
Katuselakk, Fenolaat, tinnides, netto	"	10.00	
Karbolineum „Estokarbolineum“ A & B, netto	"	14.75	
„Estokarbolineum“ C, netto	"	12.75	
Raalakk, vaatides	"	20.75	
Imbutusõli A, netto, vaatides	"	8.75	
" B " " "	"	8.00	
" C " " "	"	7.25	
Asfaltmastiks	"	6.25	
Viljapuu-karbolineum, netto	ltr.	0.25	
Autobensiin	"	0.27	
Diiselmootor-nafta	1 kg.	0.11	
Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj. -nafta	"	0.12	
" " " "	"	0.11	
Raud, sordi	100 kg.	9.00—9.25	
" vits	"	12.00—16.00	
" plekk	"	12.00—20.00	
" plekk, tsingitud	"	29.00—31.—	
" talad	"	9.00—9.50	
Teras, Englise	"	70.00—100.00	
" Saksa	"	70.00—100.00	
" vedru	"	20.00—22.00	
" talla, ree	"	—	
Inglitina	"	250.00	
Seatina	"	45.00—48.00	
Vaskplekk, punane	"	165.00—180.00	
" " valge	"	140.00—180.00	
Tsinkplekk	"	55.00—65.00	
Masinaõli	"	20.00—25.00	
Mootorõli	"	30.00—40.00	
Autoõli, Ameerika	"	39.00—100.00	
Eesti Kiviõli A/Ü. Põlevkivi, kütteõli, tsistern. fr. Tallinn	"	5.5—6.1	
Linaseemneõli	"	45.00—50.00	
Värnits	"	47.00—52.00	
Tsilindriõli, Ameerika	"	27.00—45.00	
" Vene 280 ^o	"	26.00—30.00	
" " 320 ^o	"	45.00	
" " Ameerika 280 ^o	"	—	
" " 320 ^o	"	—	
Nafta, Vene	"	10.00—11.00	
" " Ameerika	"	10.00—11.00	
" " Poola	"	—	
" " Ameerika	"	—	
Petrooleum, Vene, tsisternid ja vaadid	"	10.00—11.00	
" " Am., tsistern ja vaadid	"	10.00—11.00	
Bensiin, eesti riigi põlevkivitööstuse segabensiin, fr. Tallinn	"	36.50	
A/Ü. Eesti Kiviõli bensin Estolin, tsistern. fr. Tall. tihes teedemaks.	"	34.25	
Bensiin, Vene, I sort	"	37.50	
" " Ameerika, I sort	"	—	
Piiritus, eksport (ekskl. vaat), fob liiter	"	—	
Pesusooda, kodumaa	"	7.25—7.75	
Seebikivi	"	23.00—28.00	
Värvid, nigros., veessulav, välism. 1 kg.	"	5.50	
" tsinkvalge, välism.	"	0.55—0.60	
" tinavalge, " "	"	0.70—0.75	
" -ooker, " "	"	0.16—0.18	

	Kroonid.
Väetisained:	
Superfosfaat 18—20% kott	4.—
„ 16—18 ⁰ / ₀ „	—
Segafosfaat 22—23 ⁰ / ₀ „	3.65
Kaalisool, 40 ⁰ / ₀ „	—
Tšillisalpeeter „	14.—
Lubisalpeeter „	12 25
Lubiammoonsalpeeter „	13.75
Vävelhapu ammonium „	12.—
Fosforiit, Eesti, 25—27% „	3.45
Nitrososka „	21.—
Paber, rotatsiooni 100 kg.	23.30
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Tallinn	tünn 8.00—8.50
Kriit, toores 100 kg.	5.15—6.50
„ pestud „	5.50—6.50
Kivitõrv „	11.—
Puutõrv „	18.—
Lubi „	3.50
Kips, tükides, franko vagun Irboska 1000 kg.	—
„ jahvatatud „	20.00
„ krohvimise „	36.60
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	45.00—50.00
Silikaat I s., fr. vabrik „	39.00—40.00
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)	130.00
Nahk, talla, Eesti 1 kg.	2.20—2.40
„ „ Ameerika, I s. „	2.50—2.65
„ „ „ II s. „	2.20—2.40

Peekonsigade nädalahinn. Tall. 22. V—28 V 1932.

Turg: selguseta.

Peekonsigade tapakaalud I sort II sort III/IV sort			
60—72 kg	0.37 (0.52)	0.33	(0.48) teised
55—59,5 „	—	—	sordid ja
72,5—75 „	—	—	kaalud
50—54,5 „	—	—	siseturu
75,5—80 „	—	—	hinnad

Juuremaks fondist iga I ja II sordi peekonseast eest tapakaaluga 60—72 kg. — kr. Klambreis tähen-
datud hinnad maksavad ühes riikliku juuremaksu-
gasa keskmiselt 65 kg sealt.

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest
ingl. pensi (d) loko 4.51, juuli 4.25, okt. 4.27,
dets. 4.30, jaan. 4.33.

Lina Prahid:

Tallinn — Stettin 1000 kg.	Rmk. 15.—18.—
„ — Ghent 1016 kg.	sh 22/—
„ — Dundee „	32/6
„ — Belfast „	47/—

Puumaterjalid	Standard
Tallinn.— London „	sh 35/—
„ — Hull „	36/—
„ — Manchester „	42/6
„ — Grangemouth „	32/6
„ — Belfast „	50/—
„ — Dundee „	35/—
„ — Antwerpen „	30/—
„ — Ghent „	30/—
„ — Rotterdam „	hfl. 16/—
„ — Amsterdam „	17/50

Segakaup

Tallinn — Stettin 1000 kg.	Rmk. 18.—
„ — London 1016 kg.	sh 17/—40/—
„ — Stockholm 1000 kg.	rkr. 10.—30.—
„ — Stettin või tünn	Rmk. 1.50
„ — London „	sh 2/6

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		23. V. 1932	24. V. 1932	25. V. 1932	26. V. 1932	27. V. 1932	28. V. 1932
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
1 dollar	O.	3.70	3.70	3.70	3.70	3.6975	3.70
	M.	3.75	3.75	3.75	3.75	3.7475	3.75
London	T.	—	—	—	—	—	—
1 nael-sterl.	O.	13.55	13.55	13.55	13.60	13.60	13.60
	M.	13.85	13.85	13.85	13.90	13.90	13.90
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
100 s. riigim.	O.	87.60	87.35	87.05	87.05	87.05	87.10
	M.	89.60	89.35	89.05	89.05	89.05	89.10
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
100 soome m.	O.	6.30	6.30	6.30	6.30	6.30	6.30
	M.	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50	6.50
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
100 root-si kr.	O.	69.25	69.—	69.—	69.25	69.75	69.50
	M.	71.75	71.50	71.50	71.75	72.25	72.—
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
100 daani kr.	O.	73.75	73.75	73.75	73.75	74.—	74.—
	M.	76.25	76.25	76.25	76.25	76.50	76.50
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
100 norra kr.	O.	67.25	67.25	67.25	67.25	67.25	67.25
	M.	69.75	69.75	69.75	69.75	69.75	69.75
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
100 prants fr.	O.	14.60	14.60	14.60	14.60	14.60	14.60
	M.	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
100 flooriini	O.	150.—	150.—	149.75	150.—	150.—	150.—
	M.	153.—	153.—	152.75	153.—	153.—	153.—
Riig	T.	—	—	—	—	—	—
100 latti	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
100 helv. fr.	O.	72.50	72.50	72.30	72.50	72.40	72.40
	M.	74.—	74.—	73.80	74.—	73.90	73.90
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
100 belgat	O.	51.85	51.85	51.85	51.85	51.85	51.85
	M.	53.25	53.25	53.25	53.25	53.25	53.25
Milaano	T.	—	—	—	—	—	—
100 liirat	O.	19.05	19.05	19.—	19.—	19.—	19.—
	M.	19.70	19.70	19.65	19.65	19.65	19.65
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
100 čehh. kr.	O.	11.—	11.—	11.—	11.—	11.—	10.95
	M.	11.35	11.35	11.35	11.35	11.35	11.30
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
100 austr. sh.	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
100 pengot	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—
Varssav	T.	—	—	—	—	—	—
100 slotti	O.	41.50	41.50	41.50	41.50	41.50	41.50
	M.	43.—	43.—	43.—	43.—	43.—	43.—
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
100 litti	O.	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—	37.—
	M.	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60	37.60
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
100 rubla (tšekk)	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
100 guld-nat	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—